

ЗВІТ
ректора Одеської державного
екологічного університету
доктора фізико-математичних наук, професора
Степаненка С.М. за 2018 рр.
про виконання зобов'язань,
викладених у контракті

Вступ

Звітуючи про виконання умов контракту з Міністерством освіти і науки України № I-130 від 02.07.2018р., доповідаю, що управління в Одеському державному екологічному університеті (далі – ОДЕКУ або університет) здійснювалося у відповідності до вимог чинного законодавства України, Статуту університету з врахуванням принципів колегіальності та академічних свобод, які є притаманними та традиційними для університету.

Найбільш важливі питання життєдіяльності університету обговорювалися на засіданнях колегіальних органів управління – конференція трудового колективу (засідання конференції відбуваються щорічно зі звітом ректора та для вирішення інших питань, віднесених Статутом університету до компетенції цього органу управління), Вчена рада університету (засідання відбуваються щомісячно), ректорат (засідання відбуваються щотижнево), Вчених радах інституту, факультетів, Педагогічних радах коледжу та технікумів тощо.

Діяльність адміністрації університету, очолюваної ректором, була спрямована на реалізацію завдань, окреслених Законами України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, постановами Кабінету Міністрів України в частині, що стосується розвитку вищої освіти, рішеннями колегій та іншими нормативними актами Міністерства освіти і науки України, інших органів центральної виконавчої влади:

- покращення якості освітніх послуг,
- підвищення ролі наукових досліджень в освітньому процесі, залучення до них талановитої студентської молоді, впровадженні результатів наукових досліджень у виробництво,
- розширення впливу студентського самоврядування в організації навчального процесу,
- зміцнення фінансової дисципліни та ощадного використання наявних фінансових ресурсів,
- впровадженні програм енергозбереження та реалізації соціальних програм розвитку.

Нова редакція Статуту ОДЕКУ, яка була затверджена Міністерством освіти і науки України 8 квітня 2016 року, визначає такі основні напрями покращення якості освітніх послуг, що надаються в університеті:

- удосконалення університетської системи забезпечення якості освітнього процесу, в т.ч. розбудова системи антиплагіата;
- впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних систем організації навчального процесу в університеті;
- підвищення ролі наукових досліджень у навчальному процесі, залучення до них талановитої студентської молоді, розширення міжнародних освітніх та наукових зв'язків;
- моніторинг динаміки попиту на фахівців відповідних спеціальностей на рівні держави та регіону, розширення зв'язків з головними споживачами випускників університету, наближення освітніх програм до вимог роботодавців та забезпечення високої конкурентоздатності випускників цих програм;
- посилення впливу студентського самоврядування в організації навчального процесу та реалізації соціальних програм розвитку університету, окреслених

в Стратегічному плані розвитку та вдосконаленню освітньої діяльності на 2015–2020 роки в Одеському державному екологічному університеті.

Ці та інші напрями діяльності адміністрації університету реалізовувалися через впровадження положень Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. згідно із затвердженим рішенням Вченої ради університету від 30 жовтня 2014 року Планом заходів по імплементації Закону України «Про вищу освіту» (наказ від 05.11.2014р. № 265). В цьому плані були передбачені заходи у 6-ти секторах діяльності:

- організаційні заходи
- зміни в організації навчального процесу
- зміни у формуванні методичного забезпечення навчального процесу
- зміни в організації наукової діяльності
- зміни у фінансово-господарській діяльності
- зміни у порядку оприлюднення інформації про діяльність університету.

Питання щодо стану реалізації цього Плану щорічно розглядаються на засіданнях Вченої ради ОДЕКУ та неодноразово – на засіданнях ректорату, Методичної та Науково-технічної рад університету.

З переліком документів та рішень, що прийняті в університеті на виконання Плану заходів по імплементації Закону України «Про вищу освіту» можна ознайомитися на офіційному сайті університету, де за рішенням ректорату від 15.02.2016р. розміщений Реєстр *«Прийняті в ОДЕКУ документи та рішення по реалізації Плану заходів імплементації Закону України «Про вищу освіту»»*.

Короткий огляд досягнень університету у 2018 році¹

1. Досягнення у сфері освітньої діяльності

За цей час в університеті суттєво оновлено нормативну базу організації освітнього процесу, наукових досліджень, студентського самоврядування. В тому числі:

- Здійснено упорядкування переліку спеціалізацій та освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в університеті;
- Започатковано дистанційну форму навчання для магістрів першого року навчання заочної форми;
- Створено електронний репозитарій академічних текстів університету та йде його наповнення (вже занесено більше 3000 найменувань навчальної та навчально-методичної літератури);
- Згідно з ліцензійними умовами, чинними з травня 2018 р., визначено попередній склад груп забезпечення спеціальностей;
- Викладачі університету розпочали роботу у новому міжнародному освітньому проекті за програмою ЕРАЗМУС+ 586471-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-

¹ Більш детально аналіз показників діяльності Одеського державного екологічного університету в 2018 році представлений у відповідних розділах цього звіту

СВНЕ-JP «Інтегрована докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології (INTENSE)»;

- В рамках виконання міжнародного освітнього проекту за програмою ЕРАЗМУС+ 561975-EPP-1-2015-1-FI-EPPKA2-SVNE-JP «Адаптивне навчальне середовище для забезпечення компетенцій в галузі впливу місцевих погодних умов, якості повітря та клімату на економіку та соціум» (ECOIMPACT) було придбане обладнання для навчального процесу та наукових досліджень;
- У травні 2018 р. в ОДЕКУ, в рамках реалізації проекту Шведського інституту проходив провідного шведського науковця Андерса Перссона з Університету Упсали.

- **Центр післядипломної освіти.** В 2018 році у порівнянні з 2017 роком суттєво збільшилися обсяги освітньої діяльності, пов'язаної з наданням послуг на базі Центру післядипломної освіти ОДЕКУ:

- у 2017 році було проведено 27 курсів підвищення кваліфікації та/або тренінгів за 18 освітніми програмами. У 2018 році було проведено вже 50 курсів та/або тренінгів за 32 програмами підготовки;

- всього у різноманітних курсах ЦПО ОДЕКУ у 2017 році приймали участь 247 осіб, а у 2018 році – 570 осіб (збільшення більше ніж в 2 рази);

- загальна вартість надходжень за надання освітніх послуг по ЦПО у 2018 році у порівнянні з 2017 роком збільшилась більше ніж у 2 рази (з 277 тис. грн. до майже 580 тис. грн.).

- **Надання послуг з атестація осіб щодо вільного володіння державною мовою** (кафедра українознавства та соціальних наук) теж суттєво збільшилося у 2018 році. Порівняльні дані:

- у 2017 році атестацію пройшли 369 осіб, у 2018 році – майже 700 осіб (збільшення на 90%);

- всього протягом 2017 року було проведено курси з української мови для 5 груп загальною чисельністю 40 осіб. Зазначений показник у 2018 році становив, відповідно, 15 груп та 226 осіб.

- **Підготовка іноземних громадян.** У порівнянні з 2017 роком середньорічний контингент іноземних студентів збільшився майже на 35 відсотків та за звітною інформацією на кінець грудня 2018 року становив 394 особи.

Також суттєво розширилась географія іноземців, які проходять підготовку в університеті. Станом на листопад поточного року в ОДЕКУ отримують освітні послуги іноземці з 17 країн (в цьому році з'явилися громадяни Нідерландів, Румунії, Грузії, Туреччини), освітня підготовка здійснюється на всіх рівнях вищої освіти, всіх факультетах і в гідрометеорологічному інституті, на підготовчому відділенні та в аспірантурі.

- **Мобільність студентів.** Збільшилась загальна кількість студентів, які протягом проходили стажування або практичну підготовку за кордоном, всього таких студентів 33 особи (Польща, ФРН, Молдова, Туреччина).

Оформлені документи для початку аналогічної співпраці з представниками Болгарії. На сьогодні формується перша група студентів.

2. Досягнення у сфері наукової діяльності

- Наукові та науково-педагогічні працівники університету у 2018 р. виконували 8 вітчизняних та 1 міжнародний (HORIZON 2020) наукові проекти; за індивідуальними грантами науково-педагогічні працівники університету приймали участь у виконанні 14 міжнародних наукових проектів.
Важливість виконання науковцями університету міжнародного наукового проекту за програмою HORIZON 2020 підкреслюється тим фактом, що тільки 15 закладів вищої освіти України приймають участь у реалізації проектів у цій програмі, причому фінансуваням (як ОДЕКУ) – тільки 13 ЗВО України;
- Доходи університету за спеціальним фондом від отриманих грантів на наукову діяльність зросли в 2018 р. до **1389,84 тис. грн²**, що майже в 2,5 рази більше ніж у 2017 р. та складають майже 35% від надходжень на наукову діяльність. Для проведення наукових досліджень закуплено та отримано за спонсорської допомоги обладнання та матеріали більше ніж на 160 тис. грн.;
- Створено міжвідомчий науково-виробничий та освітній центр «Гідрометеорологічне забезпечення морегосподарчої діяльності» у складі ОДЕКУ МОН України та Гідрометеорологічного центру Чорного та Азовського морів Державної служби з надзвичайних ситуацій України;
- Університет увійшов до складу Центру колективного користування науковим обладнанням «*Лабораторія біобезпеки, якості харчової продукції та безпеки харчування*», створеного на підставі наказу МОН України за №444 від 02.05. 2018 р. на базі Національного університету харчових технологій;
- Відкрито 2 спеціалізовані вчені ради Д 41.090.01 і Д41.090.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) географічних та фізико-математичних наук;
- Захищено 6 кандидатських та 2 докторські дисертації;
- Сформований репозитарій наукових творів працівників університету, до якого внесені більше 1500 документів;
- Університет отримав вільний доступ до ресурсів наукометричних баз Scopus і Web of Science;
- За показниками бази даних Scopus, протягом 2018 року індекс Гірша університету збільшився з 11 до 14, а кількість цитувань з 106 у 2017 р. до 151 у 2018 р. За цими показниками університет піднявся у рейтингу ЗВО України з 66 місця (станом на квітень 2018 р.) на 53 місце (січень 2019р.). В рейтингу наукових колективів України за даними сайту «*Бібліометрика української*

² З них 568 тис. грн. – це дебіторська заборгованість Одеської обласної державної адміністрації за виконану в 2018 році науково-дослідну роботу з моніторингу гідрологічного стану Куяльницького лиману

науки»³ університет займає 49 місце зі 156 представлених профілів з індексом Гірша 38 (у 2017 р. - 37) і загальною кількістю цитувань 1068;

- За показниками бази даних Web of Science, індекс Гірша університету дорівнює 11, кількість цитувань збільшилась з 43 у 2017 р. до 86 у 2018 р.;
- За даними сьомого (01.2019 р.) міжнародного рейтингу прозорості університетів світу, підготовлений Лабораторією Cybermetrics на основі даних цитованості провідних вчених у GOOGLE SCHOLAR Одеський державний екологічний університет піднявся на 20 місце серед всіх ЗВО України⁴;
- «Український гідрометеорологічний журнал» приведений у відповідність до вимог наказу МОН України від 15.01.2018 за № 32 «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України», проведена перереєстрація журналу в Міністерстві юстиції України, отримано ISSN номер електронного фахового видання, створений новий сайт журналу на платформі Open Journal Systems;
- У 2018 році в університеті проведено 9 міжнародних та всеукраїнських наукових, науково-практичних конференцій та семінарів, а також II етап Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» та II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі знань „Менеджмент” за спеціалізацією «Менеджмент природоохоронної діяльності»;
- За результатами Всеукраїнських студентських олімпіад та Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт переможцями та призерами стали 15 студентів університету. Також студенти та аспіранти університету лауреатами та переможцями щорічної Премії Одеської обласної ради талановитій молоді за особисті досягнення в різних сферах суспільного життя в 2018 р., у Конкурсі інноваційних проектів у сфері охорони навколишнього природного середовища м. Одеси «SPRINGUP ECOLOGY 2018», у конкурсі «Кращий інноваційний проект», який проводився Одеською міською радою, у III Всеукраїнському конкурсі студентів та молодих вчених «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні – 2018»
- 16 науково-педагогічних працівників мали відрядження за кордон для викладацької та наукової роботи, 13 – пройшли стажування та підвищення кваліфікації за кордоном, 1 аспірант пройшов підвищення кваліфікації, а 33 студенти – практику (стажування) у закордонних організаціях.
- Протягом року викладачі ОДЕКУ читали курси лекцій в Ополецькому Університеті (Польща), Університеті ім. Коменського в м. Братислава (Словач-

³ http://www.nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?familie=&ustanova=257&gorod=0&vidomstvo=%C2%F1%B3&napryam=0&napryam_google=0

⁴ <http://webometrics.info/en/transparent>

чина) та Інституті Фізики конденсованого стану речовини у м. Мессіни (Італія);

- Активна участь співробітників університету у виконанні міжнародних проєктів та розвиток міжнародного співробітництва у 2018 році були відзначені:
 - **Гран-прі** у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки» на **Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2018»;**
 - **Золота медаль в номінації** «Міжнародна співпраця як фактор сучасного розвитку закладу освіти в умовах глобалізації та інтернаціоналізації освіти» та **Диплом за активну участь і презентацію інноваційних технологій навчання на X міжнародній виставці «Іноватика в сучасній освіті»;**
 - **Гран-прі** у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки», а також **Почесне звання «Лідер вищої освіти в Україні» на Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – День студента 2018».**
- Провідні вчені університету включені до складу Басейнових рад річок Причорномор'я, Нижнього Дунаю, Дністра.

3. Зміцнення матеріально-технічної бази університету

- У 2018 році за рахунок коштів спеціального фонду та міжнародних освітніх проєктів було придбане обладнання та устаткування для навчальних та наукових лабораторій на загальну суму **3 млн. 273,6 тис. грн.;**
- Для забезпечення навчального процесу, наукових досліджень та сталого функціонування підрозділів університету у 2018 році було придбано предметів та матеріалів на загальну суму **2 млн. 074,8 тис. грн.;**
- У 2018 році був здійснений ремонт обладнання, устаткування, навчально-лабораторної бази та гуртожитків університету на загальну суму **1 млн. 656,6 тис. грн.** В тому числі були відремонтовані:
 - приміщення кафедри метеорології та кліматології (ауд. 414) навчально-лабораторного корпусу № 1;
 - санітарні вузли на всіх 7 поверхах навчально-лабораторного корпусу № 2. Також було проведено обстеження технічного стану будівлі навчально-лабораторного корпусу №2;
 - житлові приміщення гуртожитку № 2 (блоки 805-808, 823-826);
 - пожежне водоймище університету.
- **Власними силами господарською частиною у 2018 році виконані роботи:**
 - - поточний ремонт коридору вдовж поточних ауд. № 241, 242, 243 НЛК № 1 (ремонт стелі, стін – шпаклівка, пофарбування);
 - - поточний ремонт (стягування підлоги) лабораторного приміщення кафедри АСМНС (ауд. 131 НЛК № 1); а також ауд. № 124, 126 НЛК № 1;
 - оновлення покриття стін фарбою вдовж ауд. №305 НЛК № 1 до балкона;
 - оновлення освітлення та фарбування стелі та стін біля приймальної комісії;

- для відведення липневих вод по периметру НЛК № 1 проведені роботи по облаштуванню опалубки довжиною біля 10 метрів та висотою понад 50 см;
 - проведена заміна старих ламп на нові світлодіодні: по НЛК № 1 (ауд. 119 , 241, 242, 304, 316, коридор 3 поверху в повному обсязі); оновлено освітлення в підвальному приміщенні НЛК № 1;
 - зібрали та відвантажили макулатури 5405 кг, із них 615 кг згідно з актами списання підрозділів.
- **У гідроекологічній річній навчально-науковій лабораторії (с. Маяки):**
- проводилася реставрація причалу та чистка прилеглої акваторії;
 - виконано ремонт та фарбування плавзасобів та катера, устаткування до них, а також автокара; замінений електротрансформатор, який згорів напередодні початку навчальних практик;
 - прокладено нові лінії водогону (50м), новий відрізок лінії електромережі та виконано ремонт двох поривів;
 - для покращення умов проведення учбових практик студентів, комунікації з підрозділами ОДЕКУ та іншими організаціями підключений Інтернет.
- **У спортивному корпусі університету:**
- зроблений частковий ремонт покрівлі;
 - зроблений ремонт стін у роздягальних кімнатах, душових; замінені старих батареї на нові в басейні;
 - замінені вузли водопостачання та системи опалення; старих гідронасосів на нові;
 - зроблена промивка теплообмінника.
- **В коледжі комп'ютерних технологій університету:**
- відремонтовано і оновлено 20 навчальних кабінетів, повністю відремонтована поточна аудиторія на 60 посадочних місць;
 - переоснащені 7 комп'ютерних класів, загальна кількість комп'ютерів достатньої конфігурації складає 58 одиниць. Класи оснащені місцями для роботи з переносними гаджетами;
 - підтримується створена у 2016 році зона WiFi по периметру головного корпусу (додатково встановлені маршрутизатори, свічі та інші прилади);
 - вкрито шифером стелі переходу (площа 120 кв.м), а також стеля електричної підстанції (площа – 30 кв.м.);
 - 55 метрів підлоги коридору II поверху головного корпусу покрито керамічною плиткою;
 - проведена заміна електролюмінесцентних ламп у фойє, коридорі 2-го поверху головного корпусу та коридорі 2-го корпусу на LED лампи (65 од.);
 - щорічно проводиться літній профілактичний поточний ремонт коридорів, приміщень кухні, туалетів та душових гуртожитку

4. Спортивні досягнення студентів університету

- За підсумками XXXVI обласної студентської спартакіади 2017-2018 навчального року Одеський державний екологічний університет зайняв II місце, в тому числі за окремими видами спорту:
 - гандбол (жінки) – II місце;
 - гандбол (чоловіки) – II місце;
 - баскетбол (чоловіки) – III місце.
- У XXXVII обласної студентської спартакіади 2018-2019 навчального року студенти університету за вересень-грудень 2018 року зайняли:
 - баскетбол (чоловіки) – II місце;
 - баскетбол (жінки) – II місце;
 - гандбол (чоловіки) – III місце;
 - гандбол (жінки) – III місце;
 - волейбол (чоловіки) – III місце.
- У 2018 році студент гр. ВБ-21 Г.Каракаш виконав норматив майстру спорту з греко-римській боротьбі.

5. Вперше за всю історію коледжу комп'ютерних технологій:

- Заклад став **переможцем (вперше)** з художньої самодіяльності на обласному конкурсі «Студентська весна - 2017» (у конкурсі прийняло участь понад 65% студентів ОККТ ОДЕКУ), «Студентська весна - 2018» - **III місце**;
- Восени 2017 та 2018 років команда баскетболістів (хлопці) (тренер Сморж Максим Васильович – ОККТ ОДЕКУ) стали **переможцями** в обласному турнірі серед закладів освіти нашого рівня акредитації.
- У травні 2018 рр., під керівництвом тренера Тимцюрак Марії Любомирівни (ОДЕКУ) **четвертий** рік поспіль наші спортсмени - гандболісти (юнаки) завоювали **I місце** в Обласному турнірі серед ВНЗ I-II рівнів акредитації.
- На предметних Олімпіадах серед ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області, наші студенти в індивідуальному заліку посіли **1 місце** (2017), **2 місце** (2015, 2016, 2018) з математики; **II (2017), I (2018) місце** з програмування, **I (2016, 2017), II (2018) місце** з електротехніки, **II (2016, 2017) місце** з біології та хімії. Взагалі за підсумками Ради директорів ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області ОККТ ОДЕКУ стабільно входить до трійки призерів (2015, 2017, 2018) за кількістю призових місць в предметних Олімпіадах у 2015-2017 рр.
- Навесні 2015, 2016 (**I місце**) 2017, 2018 року коледж посів (**III місце**) у спортивній Спартакіаді серед всіх ВНЗ I-II рівнів акредитації Одеської області.

Наш студент в індивідуальному заліку посів **5 (2017) місце** (підготував викладач – Чекерис Павло Данилович) на Всеукраїнській Олімпіаді з радіотехніки в м. Вінниці, вперше представивши Одеську область на цьому форумі за цією спеціальністю.

Про сталий розвиток університету в останні роки свідчать результати національних рейтингів 2013-2017 років, які наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка рейтингу Одеського державного екологічного університету

Рік	Рейтинг ЗВО ТОП-200	Рейтинг ЗВО Webometrics	Рейтинг ЗВО Scopus
2013	110	163	45
2014	103	150	46
2015	96	137	44
2016	91	288*	43
2017	89	128	66
2018	78	103**	53

* Суттєве зниження показника «присутності університету в Інтернеті» (Webometrics) у 2016 році пов'язано з повною реконструкцією офіційного сайту університету та його відсутністю у мережі протягом тривалого часу.

** За даними Webometrics за січень 2019р. за показником цитуємості у Google Scholar університет займає на **20 місце серед всіх ВНЗ України**

1. Загальна характеристика Одеського державного екологічного університету

Одеський державний екологічний університет Міністерства освіти і науки України був заснований 1 травня 1932 року в місті Харкові - тодішній столиці України як *Харківський інженерний гідрометеорологічний інститут*. З вересня 1944 року відповідно до рішення Уряду інститут був перебазований з Ашхабада в Одесу та перейменований в *Одеський гідрометеорологічний інститут* (ОГМІ).

Всебічний розвиток вищого навчального закладу, постійне вдосконалювання навчального і наукового процесів, розвиток матеріально-технічної бази дало підставу Уряду України для перетворення Одеського гідрометеорологічного інституту в університет. 9 серпня 2001 року розпорядженням Кабінету Міністрів України № 363-р та за відповідним наказом Міністерства освіти і науки України № 624 від 05.09.2001р. на базі ОГМІ був створений *Одеський державний екологічний університет* (ОДЕКУ).

За 86 років своєї історії Одеський державний екологічний університет розвивав дві унікальних області підготовки кадрів і наукових досліджень. З одного боку, історично, у ньому розвивався важливий для України напрямок, пов'язаний з підготовкою інженерних і наукових кадрів в області гідрометеорології та моніторингу стану навколишнього середовища. З іншого боку, специфіка гідрометеорологічного напрямку підготовки забезпечила формування потужної кадрової, методичної та наукової основи для створення системи вищої екологічної освіти в університеті.

Насьогодні Одеський державний екологічний університет є закладом вищої освіти по підготовці фахівців з вищою освітою в області гідрометеорології, екології, моніторингу та охорони навколишнього природного середовища, організа-

ції природоохоронної діяльності, водних біоресурсів та аквакультури, менеджменту природокористування, геоінформаційних комп'ютерних систем і технологій.

Університет здійснює підготовку фахівців з 10 спеціальностей та за більше ніж 20 освітніми програмами для роботи у різних галузях економіки та державного управління відповідно до заключних угод на підготовку фахівців з Міністерством екології та природних ресурсів України, Державною екологічною інспекцією України, Державною гідрометеорологічною службою України, Державною службою з надзвичайних ситуацій МВС України, Національним Антарктичним центром, Державним агентством водних ресурсів України, Міністерством оборони України, Державною гідрографічною службою України та іншими суб'єктами господарювання

За замовленнями Міністерства оборони України в Одеському державному екологічному університеті з 1992 року ведеться підготовка кадрових офіцерів для Збройних Сил України по напрямку „Гідрометеорологія” та спеціальності «Науки про Землю» за 2-ма спеціалізаціями, а також кафедрою військової підготовки проводиться підготовка офіцерів запасу.

У відповідності з Актом узгодження переліку спеціальностей, затвердженим Міністерством освіти і науки України у листопаді 2015 року, перелік акредитований в ОДЕКУ спеціальностей включає:

<i>№ з/п</i>	<i>Шифр та назва спеціальності</i>	<i>Рівні акредитації</i>
1.	051 Економіка	Магістр
2.	073 Менеджмент	Бакалавр, спеціаліст, магістр
3.	074 (281) Публічне управління та адміністрування	Бакалавр, магістр
4.	081 Право	Магістр
5.	101 Екологія	Бакалавр, спеціаліст, магістр
6.	103 Науки про Землю	Бакалавр, спеціаліст, магістр
7.	122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	Бакалавр, спеціаліст, магістр
8.	183 Технології захисту навколишнього середовища	Бакалавр, магістр
9.	207 Водні біоресурси та аквакультура	Бакалавр, спеціаліст, магістр
10.	242 Туризм	Бакалавр

В ОДЕКУ активно працює докторантура, аспірантура та ад'юнктатура по 8 науковим спеціальностям. На кінець 2018 року в аспірантурі навчається 66 аспірантів, в тому числі за денною формою навчання – 41 аспірант.

У 2016 р. пройшли ліцензування та реалізуються освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в аспірантурі ОДЕКУ за новими спеціальностями:

- 051 «Економіка»;
- 101 «Екологія»;
- 103 «Науки про Землю»;
- 113 «Прикладна математика»;
- 122 «Комп’ютерні науки та інформаційні технології»;
- 183 «Технології захисту навколишнього середовища»;
- 104 «Фізика та астрономія».

Таблиця 2

**Загальна характеристика Одеського державного
екологічного університету**

№	Показники діяльності	Кількісні параметри денна/заочна		
		2016	2017	2018
1	Ліцензійний обсяг прийому студентів			
	– молодший спеціаліст	625/210	625/210	835
	– бакалавр	635/515	585/515	670
	– спеціаліст	400/297	305/202	697
	– магістр	502/276	502/276	778
2	Кількість студентів, курсантів, слухачів разом:	3481	3403	3197
	У т.ч. за формами навчання:			
	– денна	1847	1660	1583
	– заочна	480	759	739
	У т.ч. у ВНЗ I-II р.а. – відокремлених структурних підрозділах	1154	984	875
3	Загальна кількість навчальних груп	111	98	95
4	Кількість спеціальностей, за якими ведеться підготовка фахівців, разом:	55	26	26
	у т.ч. за освітньо-кваліфікаційними рівнями:			
	– молодшого спеціаліста	9	9	9
	– бакалавра (напрямів підготовки)	8	8	8
	– спеціаліста	16	-	-
	– магістра	22	9	9
5	Кількість кафедр, разом:	21	21	21
	З них випускаючих:	13	13	13
6	Кількість факультетів (відділень та центрів)	8	8	8
7	Загальні площі будівель та споруд (кв. м)	70676	70676	70676
	З них:			
	– власні	70676	70676	70676
	– орендовані	0	0	0

В університеті діє дві спеціалізовані Вчені ради по захисту докторських і кандидатських дисертацій по чотирьох наукових спеціальностях:

Д 41.090.01

- 11.00.07 “Гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія”;
- 11.00.08 “Океанологія” ;
- 11.00.09 “Метеорологія, кліматологія, агрометеорологія” ;

Д 41.090.03

- 01.04.05 “Оптика, лазерна фізика”

У складі університету працюють декілька відокремлених структурних підрозділів:

- Одеський коледж комп'ютерних технологій, який створено у якості структурного підрозділу університету у грудні 2011 року на базі Одеського верстатобудівного технікуму, а також два технікуми – Харківський та Херсонський гідрометеорологічні технікуми.

В Одеському коледжі комп'ютерних технологій здійснюється підготовка молодших спеціалістів за спеціальностями: 051 «Економіка», 121 «Інженерія програмного забезпечення», 123 «Комп'ютерна інженерія», 131 «Прикладна механіка», 133 «Галузеве машинобудування», 172 «Телекомунікації та радіотехніка», а також за напрямками (спеціальностями): 5.03050401 «Економіка підприємства», 5.05010201 «Обслуговування комп'ютерних систем і мереж», 5.05010301 «Розробка програмного забезпечення», 5.05050202 «Технічне обслуговування верстатів з програмним управлінням і робототехнічних комплексів», 5.05050303 «Виробництво верстатів з програмним управлінням і роботів», 5.05090101 «Конструювання, виготовлення і технічне обслуговування радіотехнічних пристроїв».

На базі Харківського здійснюється підготовка молодших спеціалістів за спеціальностями: 101 «Екологія», 103 «Науки про Землю», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», а також за напрямками (спеціальностями): 5.04010501 «Метеорологічні та гідрологічні спостереження», 5.04010503 «Експлуатація метеорологічних радіолокаційних станцій» та 5.04010602 «Прикладна екологія».

В Херсонському гідрометеорологічному технікумі здійснюється підготовка молодших спеціалістів за спеціальностями: 101 «Екологія», 103 «Науки про Землю», а також за напрямками (спеціальностями): 5.04010501 «Метеорологічні та гідрологічні спостереження», 5.04010502 «Експлуатація та обслуговування гідрометеорологічних вимірювальних систем», 5.04010601 «Експлуатація апаратури контролю навколишнього природного середовища», а також 5.04010602 «Прикладна екологія».

Якісному проведенню навчального процесу, організації наукових досліджень та соціальних умов для студентів сприяє досить потужна матеріально-технічна база університету, яка включає два навчально-лабораторних корпуси, 5-ти поверховий спортивний комплекс з плавальним басейном, три відкриті спортивні майданчики, 2-х поверхову студентську їдальню, два 9-ти поверхових студентських гуртожитки, три польові центри практичної підготовки студентів, науково-технічну бібліотеку, навчальні та навчально-наукові лабораторії тощо.

Загальна площа будівель та споруд університету, включаючи відокремлені структурні підрозділи (див. данні табл. 3) складає 70676 кв. м., на 1 студента

денної форми навчання припадає більше 33 кв. м. навчально-лабораторних приміщень.

Таблиця 3

**Характеристика матеріально-технічної бази підготовки фахівців
Одеського державного екологічного університету
станом на 1.01.2019 року**

№ з/п	Показники	Значення
1	Загальна площа на одного студента денної форми навчання в цілому по університету, кв.м.	33,8
2	Навчальна площа на одного студента денної форми навчання, кв.м.	22,3
3	Наявність:	
	- загальноуніверситетської локальної комп'ютерної мережі	+
	- підключення до Інтернету	+
4	Кількість дисплейних місць, які забезпечують навчальний процес, в т.ч. підключених до мережі INTERNET	488
4	Кількість комп'ютерних навчальних класів	19
5	Кількість навчальних аудиторій з мультимедійним обладнанням	33
	в т.ч. з повним комплектом мультимедійного обладнання	25
6	Кількість годин роботи кожного студента денної форми навчання на ПЕОМ (на день у середньому за період навчання)	
	- напрям «Комп'ютерні науки»	4,9
	- інші напрями підготовки	3,0-3,5
7	Середня кількість студентів денної форми навчання, яка припадає на одне місце в читальних залах бібліотеки	13,5
8	Середня кількість томів літератури, яка припадає на одного студента денної форми навчання, в т.ч. електронних засобів навчання	228
9	Забезпеченість лабораторним обладнанням, у % від потреби	100
10	Забезпеченість практичної підготовки студентів лабораторіями, базами навчальної практики, у % від потреби	90
11	Балансова вартість встановленого обладнання з розрахунку на одного студента денної форми навчання (тис. грн.)	76,5
12	Забезпеченість гуртожитками іногородніх студентів денної форми навчання, % від потреби	100
13	Забезпеченість студентів місцями у пунктах громадського харчування, у % від потреби	100
14	Забезпеченість студентів спортивними спорудами, у % від потреби	100

В структурі Одеського державного екологічного університету працюють міжвідомчі навчально-науково-виробничі комплекси „Український центр гідрометеорологічної освіти” у складі шести вищих навчальних закладів України,

„Екології” у складі п’яти вищих навчальних закладів, „Фізики навколишнього середовища” (разом з Інститутом теоретичної фізики й Інститутом магнетизму НАН України), „Океанології і морського природокористування” (разом з Морським гідрофізичним інститутом НАН України), „Екології і раціонального природокористування” по підготовці й перепідготовці фахівців для Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

Випускники Одеського державного екологічного університету щорічно розподіляються в регіональні підрозділи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, Гідрометеорологічної служби України Міністерства внутрішніх справ України, Державної екологічної інспекції України, Агентства по водному господарству, Державної гідрографічної служби, Міністерства оборони України, Український Національний Антарктичний центр, інші міністерства, відомства, а також державні органи, з якими університет має прямі договори на підготовку кадрів.

З 1992 року на базі ОДЕКУ ведеться підготовка кадрових військових гідрометеорологів для Міністерства оборони України. Студенти всіх факультетів денної форми навчання мають можливість пройти додаткову освітню підготовку за програмою „офіцерів запасу”.

У напрямі підготовки «Гідрометеорологія» (нині – спеціалізації спеціальності 103 «Науки про Землю») ОДЕКУ на протязі майже 60 років готував фахівців для Всесвітньої Метеорологічної організації – спеціалізованої агенції ООН. Програми підготовки фахівців даного напрямку відповідають діючим міжнародним стандартам і визнаються всіма гідрометеорологічними службами світу.

За 86 років свого існування Одеський державний екологічний університет випустив близько 35 тисяч дипломованих спеціалістів-гідрометеорологів, екологів, менеджерів, фахівців в області комп’ютерних технологій і систем моніторингу навколишнього середовища. З 1953 року – близько 2000 інженерів, стажистів-дослідників, кандидатів і докторів наук для більше ніж 80 країн миру. У Збройних Силах України проходять військову службу більше 300 кадрових офіцерів - випускників ОДЕКУ. Серед випускників університету чимало визнаних у всьому світі вчених, дослідників навколишнього середовища, керівників гідрометеорологічних і екологічних підрозділів України, країн СНД та багатьох країн світу.

Два випускника університету – випускник 1962 року д.г.н, професор *Сиротенко О.Д.* та випускник 1977 року *Н-Діай Аліун* (Сенегал) – у 2012 році стали лауреатами Нобелівської премії миру у складі Міжнародної групи експертів зі змін клімату Організації Об’єднаних Націй.

Для забезпечення навчального процесу і наукових досліджень створені обчислювальний центр, навчальні лабораторії, обладнані сучасною гідрометеорологічною та екологічною технікою і устаткуванням, персональними комп’ютерами, навчальне бюро метеорологічних, гідрологічних і морських прогнозів, автоматизовані комплекси прийому супутникової інформації, науково-навчальні бази практик: *гідроекологічна* - на р. Дністер у с. Маяки (для підготовки гідрологів, гідрографів, екологів і фахівців в області іхтіології й водних біоресурсів), *геофізична* - на березі Чорного моря в районі Отради (для підготовки океанологів, гідрографів, метеорологів і екологів), *метеорологічна* - у смт. Чорноморка (для підготовки метеорологів, агрометеорологів, радіометеорологів і екологів).

Структура навчального процесу в університеті наближена до міжнародних стандартів, в тому числі кваліфікаційних вимог Всесвітньої метеорологічної організації. З 2004 року підготовка кадрів відповідає структурі та вимогам стандартів трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу, в університеті впроваджені ключові елементи Болонської системи.

На сьогодні в ОДЕКУ навчаються іноземні студенти, магістри, аспіранти та докторанти з 18 країн світу. Університет активно співробітничав зі спеціалізованим агенцією ООН - Всесвітньою Метеорологічною організацією в рамках програми добровільного сприяння (ПДС ВМО), багатьма університетами країн СНД, Європи, Північної Америки й інших регіонів світу.

З 1982 року всі іногородні студенти, курсанти, магістри, аспіранти, стажисти та докторанти ОДЕКУ забезпечуються житлом у сучасних гуртожитках університету.

2. Проведення освітнього процесу на рівні державних стандартів якості освіти

2.1. В Одеському державному екологічному університеті станом на 1.01. 2019 року навчається майже 3,2 тис. осіб, в тому числі по денній формі навчання більше 2,2 тис. осіб (див. табл. 2).

Таблиця 4

Якісні показники кадрового забезпечення випускових кафедр

№	Показники	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Кількість випускових кафедр	14	14	13	13	13
2.	Кількість докторів наук, професорів в університеті	34	35	35	36	36
3.	Кількість докторів, професорів у складі випускових кафедр, в т.ч. у % від загальної кількості	31 91,2	31 88,6	31 88,6	32 88,8	32 88,8
4.	Кількість випускових кафедр, які очолюють доктори наук, професори, в т.ч. у % від загальної кількості	14 100,0	14 100,0	13 100,0	13 100,0	13 100,0

В університеті сформований якісний науково-педагогічний склад, який за якісними показниками є одним з кращих в Одеському регіоні (див. табл. 4).

Підготовку фахівців забезпечують навчально-науковий гідрометеорологічний інститут та три факультети, навчальний Центр післядипломної освіти та навчально-консультаційний Центр заочної форми навчання, 21 кафедри, на яких працюють 212 науково-педагогічних працівників (більше 91% працюють за постійним місцем роботи), з яких майже 77% мають наукові ступені або вчені звання.

Для організації підвищення кваліфікації педагогічної майстерності науково-педагогічних кадрів в умовах суттєвих змін в організації навчального процесу в університеті в 2016 році було засновано постійно діючі довгострокові курси підвищення кваліфікації *«Методичні та організаційні засади дистанційної форми навчання»*. Всього у 2018 році різні форми підвищення кваліфікації пройшли майже 60% викладачів університету, в т.ч. стажування - 20 чол., з них за кордоном - 8 чол. Більш детальні дані наведені у табл. 5.

Таблиця 5

Показники охоплення науково-педагогічних працівників університету формами підвищення кваліфікації та стажування (кількість чол. за рік)

№ пп	Форма підвищення кваліфікації (стажування)	РОКИ			
		2015	2016	2017	2018
1	Стажування у виробничих та наукових підрозділах, всього	27	32	31	20
	- в т.ч. стажування у зарубіжних ЗВО, наукових установах	1	3	6	8
2	Участь у курсах (семінарах) підвищення рівня педагогічної підготовки, всього	64	41	48	27
	- в т.ч. участь у виконанні міжнародних освітніх проектів	1	5	12	25
3.	Участь у науково-методичних конференціях, науково-методичних семінарах	17	26	27	20
4.	Участь у заходах підвищення рівня теоретичної підготовки викладачів, всього	97	71	86	93
	- в т.ч. підготовка наукової кваліфікаційної роботи	16	3	5	7
	участь у виконанні міжнародних та вітчизняних наукових грантів	48	45	53	53

Для реалізації навчально-виховного процесу в коледжі комп'ютерних технологій (ОККТ) ОДЕКУ повністю укомплектований педагогічними працівниками, адміністративним персоналом, навчально-допоміжними фахівцями згідно штатного розкладу (станом на 01.01.2019 р.: 176,54 штатних одиниць з місячним фондом заробітної плати 958 840,24 грн. було на 01.01.2018 - 840 345,07 грн.): для реалізації навчально-виховного процесу (станом на 01.01.2018 р.) МОН України для ОККТ ОДЕКУ виділено 52,86 ставки за загальним і 17,18 ставок за спеціальним фондом. Педагогічне навантаження забезпечують педагогічні працівники у кількості 81 особа (було 74). З них зовнішніми сумісниками є 7 осіб (8,6%). Всі викладачі мають вищу освіту, їх освітня кваліфікація відповідає профілю дисциплін, які вони викладають.

Станом на 01.01.2019 в ОККТ ОДЕКУ працює 19 ПП, які мають наукові ступені і звання (з них 7 є зовнішніми сумісниками); 22 ПП мають вищу категорію і звання «методист». Випускників магістратури ОДЕКУ – 14 осіб.

Навчаються в аспірантурі за фахом «Інформаційні технології» 4 викладачі ОККТ ОДЕКУ.

2.2. Після набуття чинності нової редакції Закону України «Про вищу освіту» в університеті з метою приведення організації навчального процесу у

відповідність до нових вимог особлива увага в останні роки приділяється самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання. Робота у цьому напрямі ведеться як по забезпеченню студентів навчальною літературою так й по методичному забезпеченню самої організації самостійної роботи (див. табл.6).

Подовженням цієї роботи є започаткування з осені 2018 року дистанційної форма навчання для студентів заочної форми першого року навчання магістерського рівня вищої освіти. Розроблені положення про електронний навчальний курс та регламент системи е-навчання сприяли цьому процесу. Протягом 2018-19 н.р. викладачі кафедр розробляють електронні навчальні курси для студентів першого року навчання бакалаврського рівня вищої освіти та студентів другого року навчання магістерського рівня вищої освіти. В перспективному плані розглядається питання переходу у повному обсязі заочної форми навчання за допомогою системи е-навчання з 1 вересня 2020 року.

Було створено і почав інтенсивно заповнюватися (на кінець грудня 2018 року занесено майже 3000 електронних документів) репозитарій електронних документів, що дозволило, по перше, створити базу даних навчально-методичної літератури, якою користуватимуться студенти, і, по друге, істотно підвищити кількість цитувань співробітників університету у наукометричній базі Google Scholar.

2.3. В університеті створено цілісну, логічно узгоджену та прозору внутрішню систему контролю якості освітнього процесу, яка включає такі етапи – вхідний контроль, поточний контроль, семестровий контроль, ректорський контроль залишкових знань та підсумкову атестацію.

Для цього в університеті розроблено та впроваджено в навчальний процес, зокрема:

- Положення про систему контролю знань студентів;
- Положення про проведення підсумкового контролю знань студентів університету;
- Положення про атестаційні комісії університету;
- Положення про критерії оцінки знань студентів в університеті;
- Положення про організацію і контроль самостійної та індивідуальної роботи студентів університету.

Здійснюються заходи з упровадження автоматизованої системи управління освітнім процесом «АСУ УЗ». Ця АСУ має стати важливим елементом системи внутрішнього контролю якості освітнього процесу в університеті.

2.4. В університеті здійснено перехід на модульну накопичувальну систему організації навчального процесу на рівні всіх освітніх рівнях, включаючи підготовку кандидатів наук (докторів філософії). Для цього розроблені відповідні положення, навчальні плани та перероблені програми навчальних дисциплін, зокрема:

- Тимчасове положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в університеті;
- Концепція організації накопичувальної системи освітнього та наукового процесу в аспірантурі;

- Інформаційні пакети по всіх напрямам, за якими ведеться підготовка в університеті;
- форма опису навчальних дисциплін для Інформаційних пакетів, за якою кафедри розробили описи практично для всіх необхідних дисциплін;
- форма модульної структури навчальної дисципліни, яка стала взірцем для роботи викладачів над описом дисциплін;
- нова форма заліково-екзаменаційної відомості для студентів, які навчаються за модульно-накопичувальною системою;
- навчальні плани підготовки на всіх освітніх рівнях за модульно-накопичувальною системою;
- робочі програми навчальних дисциплін практично за всіма дисциплінами розроблені з урахуванням особливостей накопичувальної системи організації контролю самостійної роботи студентів;

В університеті була запроваджена система створення освітніх програм для усіх рівнів вищої освіти, яка виявилася достатньо гнучкою, щоб оперативно реагувати на зміни у нормативних актах або поточної ситуації.

2.5. Показники методичної забезпеченості навчального процесу українськомовною навчальною літературою.

В останні 15 років університет готує та видає навчально-методичну літературу виключно українською мовою, в зв'язку з цим забезпеченість навчального процесу українськомовною навчально-методичною літературою зросло в середньому по всіх напрямам підготовки з 45% у 2004 році до 94% у 2018 році.

За останні 5 років в університеті було видано 19 підручників та 37 навчальних посібників з грифом МОН, а з 2015 року – рекомендацією Вченої ради ОДЕКУ. Крім того було видано 242 конспекти лекцій та 766 найменувань методичних вказівок по організації самостійної роботи студентів, проведенню лабораторних та практичних занять, підготовки курсових та кваліфікаційних робіт (див. табл. 6).

По кожній навчальній дисципліні складені та постійно оновлюються карти методичної забезпеченості, які дозволяють скерувати науково-методичну роботу викладачів у напрямі досягнення повної методичної забезпеченості навчального процесу.

Підготовка навчально-методичної літератури здійснюється згідно з Положенням про підготовку та видання навчально-методичної літератури та монографій в університеті, яке набуло чинності 1 квітня 2015 року.

Особлива увага в останні роки приділяється методичному забезпеченню самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання (див. табл.4). Робота у цьому напрямі ведеться як по забезпеченню студентів навчальною літературою так й по методичному забезпеченню самої організації самостійної роботи. Для цього в університеті створений новий вид методичних вказівок по організації СРС.

Регулярно, 1 раз у 2 роки, в університеті проводиться науково-методична конференція по актуальним проблемам організації навчального процесу, що до-

зволяє поліпшити впровадження нових технологій організації навчального процесу, оцінювання знань студентів, та підвищити педагогічну майстерність викладачів університету.

Таблиця 6

Видання навчально-методичної літератури в університеті

№ пп	Вид видання	РОКИ				
		2014	2015	2016	2017	2018
1	Підручники	1	1	2	5	1*
2	Навчальні посібники	8	5	4	5	6*
3	Конспекти лекцій (всього)	72*	57*	32*	54	38*
	- в т.ч. в електронному вигляді	63	54	32	54	37
4	Методичні вказівки (всього)	146	180	136	162	166
	- в т.ч. по організації СРС	57	63	90	87	142
	- в т.ч. для заочної форми навчання	31	46	44	25	56
5	Монографії	15	22	24	16	12*

Примітка: * в тому числі видано англійською мовою конспекти лекцій: у 2014 р. - 1, у 2015 і 2016 рр. – по 3, у 2018 р. – 5. Також у 2018 році видано англійською мовою 1 підручник, 1 навчальний посібник та 3 монографії

До здобутків у науково-методичній роботі університету в останні роки можна також віднести:

- розробку та запровадження освітніх програм за новим переліком спеціальностей на рівнях вищої освіти «бакалавр» та «магістр» у відповідності до Методичних рекомендацій Науково-методичної Ради МОН,

- розробку та впровадження внутрішньо-університетських положень, що імплементують вимоги нової редакції Закону України «Про вищу освіту», в тому числі:

- а) Стратегічний план розвитку та вдосконаленню освітньої діяльності на 2015–20 роки в ОДЕКУ;
- б) Положення про освітні програми та навчальні плани в ОДЕКУ;
- в) Положення про систему забезпечення Одеським державним екологічним університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- г) Положення про академічну доброчесність;
- д) Положення про індивідуальний навчальний план студента;
- є) Положення про критерії оцінки знань студентів в ОДЕКУ;
- е) Концепція розвитку дистанційної освіти в ОДЕКУ;
- ж) Положення про електронний навчальний курс;
- з) Положення про бібліотеку електронної навчально-методичної та наукової літератури;
- і) Положення про університетський репозитарій наукової та науково-методичної літератури;

- и) Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників ОДЕКУ;
- к) Положення про організацію фізичного виховання студентів, згідно з яким відповідну дисципліну внесено до навчальних планів університету як кредитну, у тому числі і для студентів заочної форми навчання;
- оновлення Положення по практикам, відповідно до якого вперше введено практичну підготовку до освітніх програм докторів філософії;
- в навчальних планах на всіх освітніх рівнях збільшено кількість кредитів на вивчення англійської мови;
- розроблено та впроваджується Концепція розвитку дистанційного навчання в університеті;
- впроваджені зміни до рейтингового оцінювання кафедр та викладачів, що враховують розробку навчально-методичних комплексів англійською мовою, електронних інтерактивних курсів дисципліни для дистанційного навчання, стажування за кордоном, участь у міжнародних освітніх проектах, а також результати низьких показників ректорського контролю знань студентів;
- впроваджено курси підвищення кваліфікації для викладачів ОДЕКУ *«Інформаційні та методичні засади дистанційної форми навчання»*;
- запрацював новий офіційний сайт університету, який оперативно поповнюється та поновлюється;
- у експериментальному порядку почала впроваджуватися система автоматизованого управління освітнім процесом.»

2.6. Напрями кадрової роботи в університеті. Головним напрямом у здійсненні кадрової роботи з науково-педагогічними працівниками в університеті вважається забезпеченість кадрами найвищої кваліфікації випускових кафедр. Всі випускові кафедри (за виключенням кафедри військової підготовки, яка є випусковою для підготовки кадрових офіцерів) очолюють доктори наук, професори. Практично на всіх випускових кафедрах працюють доктори наук, професори.

Забезпечення навчального процесу висококваліфікованими науково-педагогічними кадрами здійснюється за рахунок роботи аспірантури та докторантури. Детальний аналіз їх діяльності наведений у розділі 4 цього звіту. В цілому за останні 4 роки захищено 36 кандидатських та 2 докторські дисертації, на роботі в університеті залишилися працювати 23 випускника аспірантури та три випускника докторантури.

Ще одним напрямом роботи з науково-педагогічними працівниками є організація системи підвищення їх кваліфікації та стажування (додатково див. розділ 8 звіту). В університеті кожен викладач згідно затверджених планів проходить кожні 5 років стажування в науково-дослідних установах, організаціях або інших вищих навчальних закладах. Крім того, контролюється як кафедрами, так і адміністрацією університету підвищення його педагогічної та наукової кваліфікації згідно розроблених критеріїв. Так, кожен викладач проходить організовані в університеті курси підвищення педагогічної майстерності, окремо працюють курси для молодих викладачів.

В останні два роки також проводилася оптимізація особового складу та організаційної структури університету, так було скорочено та об'єднано чотири адміністративні та господарські підрозділи, скорочено 40 ставок науково-педагогічних працівників та близько 80 ставок навчально-допоміжного та іншого персоналу.

Для більшої прозорості та створення конкурентних умов роботи кафедр та окремих викладачів в університеті введена щорічна рейтингова оцінка роботи кафедр та викладачів. Результати рейтингів оприлюднюються на засіданнях Вчених рад університету, інституту та факультетів.

Наприклад, ректорський контроль залишкових знань студентів здійснюється регулярно, кожен семестр згідно затверджених графіків без участі викладачів, які проводили заняття по дисциплінам, які перевіряються (див. табл.7).

Таблиця 7

**Показники (у відсотках)
охоплення ректорським контролем залишкових знань студентів ОДЕКУ**

Показники	2015		2016		2017		2018	
	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь
Спеціальність «Науки про Землю» та Напрямок «Гідрометеорологія»								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	83	85	88	84	84	81	85	88
Спеціальність та напрям «Екологія»								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	76	77	74	84	80	77	61	82
Спеціальність та напрям «Водні біоресурси та аквакультура»								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	71	68	76	79	78	78	78	68
Спеціальність та напрям «Менеджмент» та спеціальність «Публічне управління та адміністрування»								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	85	85	96	84	86	100	100	95
Спеціальність та напрям «Комп'ютерні науки»								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	77	85	74	88	74	86	64	61
Спеціальність «Туризм»								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	77	85	74	88	74	86	86	100
Спеціальність «Технологія захисту навколишнього середовища»								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	77	85	74	88	74	86	100	100
Всього по університету								
Кількість студентів, охоплених контролем, %	79	80	83	84	81	85	80	77

Усі заплановані для дисципліни (вибіркові та 100 % обов'язкові) перевірені згідно з графіком

Перевірка здійснюється за допомогою розроблених та затверджених фондів тестових завдань по базовій компоненті навчальних дисциплін. Ці фонди

створені на основі вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик для всіх навчальних дисциплін, які викладаються в університеті.

Результати ректорського контролю оприлюднюються та обговорюються на засіданнях Методичної ради університету, методичних комісіях факультетів та на засіданнях кафедр.

2.7. Значна увага в університеті традиційно приділяється **практичній підготовці фахівців**. Вона передбачає безперервність та послідовність її проведення для забезпечення рівня практичної підготовки фахівця, достатнього для первинної робочої посади. Ця підготовка здійснюється двома шляхами – безпосереднього під час аудиторних занять по спеціальним дисциплінам та під час проведення практик.

Перший вид практичної підготовки реалізується за рахунок навчальних занять у спеціалізованих навчальних лабораторіях, оснащених сучасним обладнанням, яке використовується на робочих місцях на виробництві та імітує основні робочі завдання на первинних посадах. До таких специфічних лабораторій в університеті відносяться – навчальні бюро прогнозів (метеорологічних, гідрологічних, океанологічних та агрометеорологічних), лабораторії метеорологічних спостережень, геодезії, гідравліки, лабораторії автоматизованих робочих місць (АРМ) метеоролога, гідролога, агрометеоролога, еколога, менеджера природоохоронної діяльності, супутникова лабораторія моніторингу стану навколишнього середовища, об'єднаний обчислювальний центр, військовий полігон метеорологічної техніки та обладнання тощо.

Другий вид практичної підготовки реалізується за рахунок практик згідно Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993р. та рішення колегії МОН України „Про стан практичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах” від 05.07.2001р.

Грунтуючись на цих документах, в університеті у 2016 році було розроблено *Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Одеського державного екологічного університету*. Згідно цього положення в університеті організовані такі види практик – навчальна та професійна, остання поділяється на виробничу, переддипломну, переддипломно-виробничу та науково-дослідну, які об'єднанні наскрізними програмами практик для кожної освітньої програми, що забезпечує безперервну систему практичної підготовки.

Для організації навчальних практик університет утримує три навчальні бази практичної підготовки – метеорологічну навчально-наукову лабораторію в смт. Чорноморка Овідіопільського району Одеської області, гідроекологічну річкову навчально-наукову лабораторію в с. Маяки Біляївського району Одеської області та морську геофізичну навчально-наукову лабораторію у м. Одеса. Крім того, студенти проходять навчальні практики на 10 філіях випускових кафедр, які розташовані безпосередньо на виробництві.

Для організації переддипломно-виробничих практик університет заключив договори з Міністерством екології та природних ресурсів України, Державною гідрометеорологічною службою України, Міністерством оборони України, Державною службою з надзвичайних ситуацій МВС України, Національним Антарктичним центром МОН, Державною Агенцією України по водному гос-

подарству. Крім того, для проведення цих та науково-педагогічних практик залучаються міжвідомчі навчально-науково-виробничі комплекси „Український центр гідрометеорологічної освіти”, „Фізика довкілля” (сумісно з Інститутом теоретичної фізики НАН України та Інститутом магнетизму НАН України), „Океанологія та морське природокористування” (сумісно з Морським гідрофізичним інститутом НАН України) та міжвідомчий навчально-науковий комплекс з підготовки та перепідготовки спеціалістів для Міністерства екології та природних ресурсів України.

3. Виконання державного, галузевого та регіонального замовлення на спеціалістів (прийом, випуск, забезпечення місцями роботи)

3.1. Формування контингенту студентів здійснюється у відповідності з чинними нормативними вимогами Міністерства освіти і науки України. Показники виконання планів прийому та випуску за денною формою навчання наведені у табл.8.

З 2008 році здійснено перехід на прийом на бакалаврський рівень підготовки за результатами зовнішнього незалежного тестування на конкурсній основі. Прийом здобувачів ступеня вищої освіти магістра, на освітньо-кваліфікаційний рівень „спеціаліст” з 2008 року до 2016 рік також здійснювався згідно затвердженого в університеті положення та Правил прийому на конкурсній основі за показниками фахового вступного випробування, екзамену з іноземної мови та додаткових показників, серед яких є навчальний рейтинг студента, який він накопичив за роки навчання на бакалаврському рівні, а також залікові кредити з наукової діяльності за попередній період навчання.

Найважливішою рисою цього положення є забезпечення прозорості вступу, а також заохочення навчальних досягнень студентів на рівні вищої освіти «бакалавр».

Прийом здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра денної форми навчання з 2016 року відбувається за правилами «широкого конкурсу», коли ВНЗ встановлювалися максимально можливі обсяги прийому за окремими спеціальностями, а прийом за кожною зі спеціальностей відбувався за загальнодержавними показниками конкурсу вступників.

Динаміка показників прийому за різними формами навчання наведена у табл. 8 та рис. 1, 2. Запроваджена методика прийому суттєво вплинула на показники прийому в університет на рівень вищої освіти «бакалавр». Адміністрація університету проводить ретельний аналіз причин зменшення обсягів прийому студентів на освітні програми рівня вищої освіти «бакалавр». Серед об’єктивних причин головною слід вважати те, що традиційно основний контингент абітурієнтів складається з випускників сільських шкіл південного регіону України, конкурсні бали яких є одними з найнижчих в країні. Це пов’язано з тим, що абсолютна більшість спеціальностей, що ліцензовані в університеті, є традиційно непопулярними, так як потребують доброго знання природничих наук, а також не гарантують високих заробітків після закінчення університету.

В той же час, слід відмітити позитивні зрушення у 2018 році – обсяги прийому на РОВ «бакалавр» зросли у порівнянні з 2017 р. більше ніж на 45%.

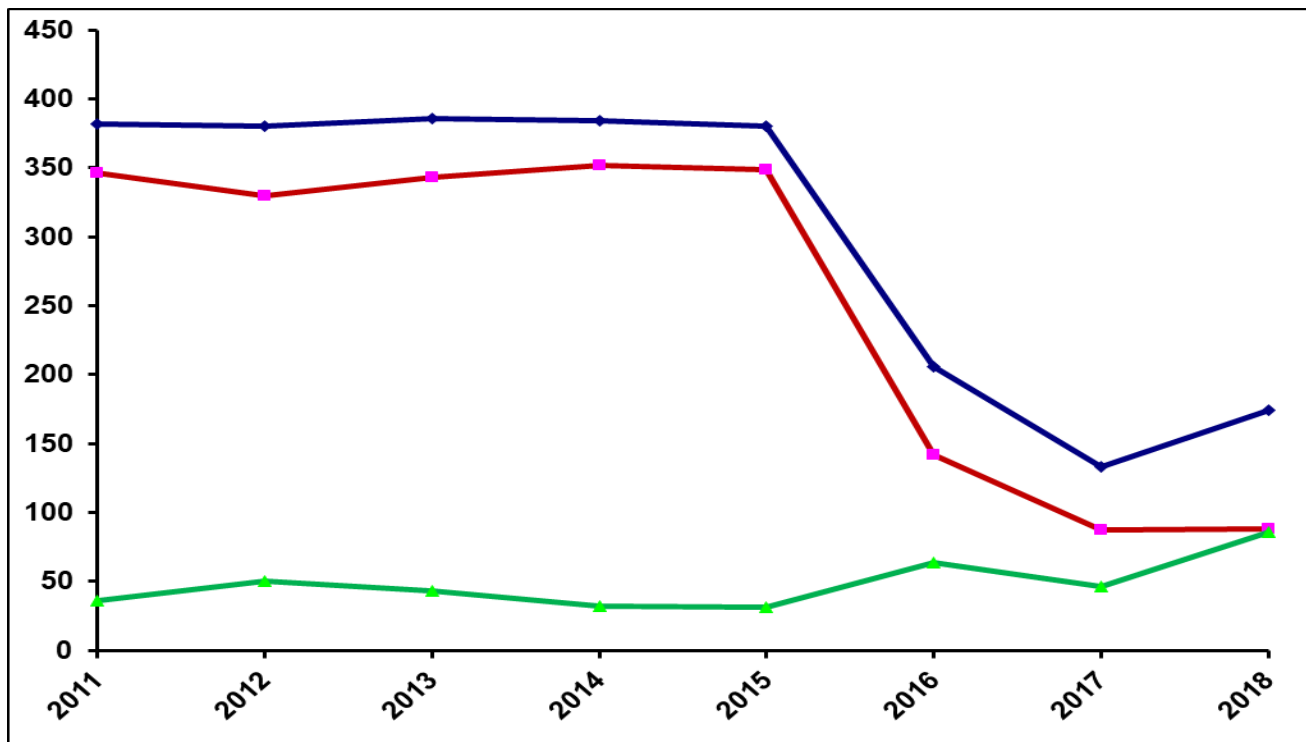

Рис. 1. Динаміка прийому на освітньо-професійні програми «Бакалавр» на денну форму навчання. Сумарно на базі ПЗСО та МС. Синя лінія – всього, червона – за держзамовленням, зелена – за кошти фізичних осіб

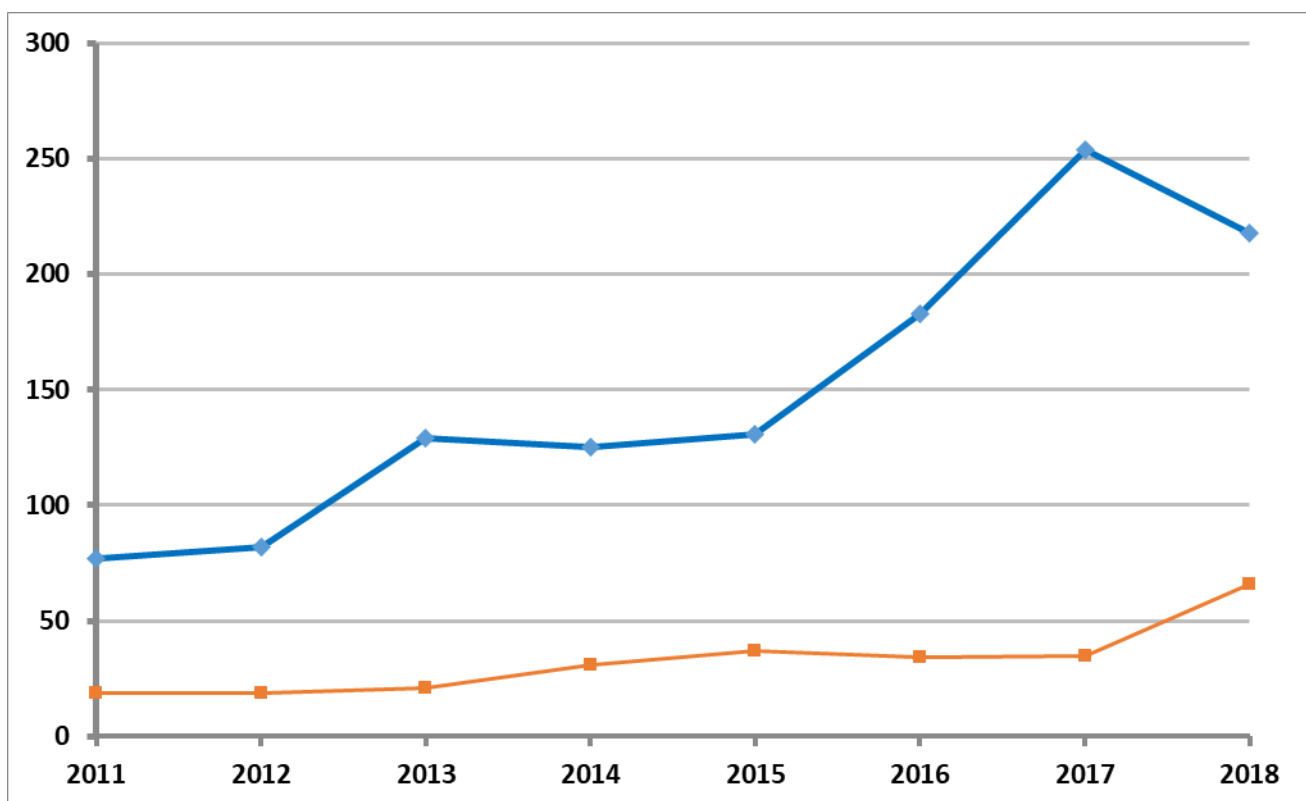

Рис. 2. Динаміка прийому на освітні програми «Магістр». Синя лінія – денна форма навчання, жовта – заочна форма навчання

Виконання планів прийому та випуску

№ п/п	Показник	2015		2016		2017		2018	
		денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
1.	Прийом на 1-й курс (ступень бакалавр), всього	289	54	263	44	129	23	188	52
	в т.ч. за держзамовленням	249	10	171	14	86	8	92	3
2.	Прийом за скороченими програмами	140	-	78	-	57	10	55	7
3.	Прийом на ОКР "спеціаліст", всього	118	5	102	44	-	-	-	-
	в т.ч. за держзамовленням	84	0	96	12	-	-	-	-
4.	Прийом на 1-й курс (ступень магістр), всього	128	45	183	34	248	82	212	53
	в т.ч. за держзамовленням	85	0	168	15	230	15	166	11
5.	Випуск на ОКР "бакалавр", всього	246	24	304	114	272	83	245	96
	в т.ч. за держзамовленням	215	0	273	28	225	22	221	31
6.	Випуск на ОКР "спеціаліст", всього	215	84	123	103	96	175	1	-
	в т.ч. за держзамовленням	160	18	45	30	86	32	1	-
7.	Випуск на ОКР "магістр", всього	127	20	120	22	116	35	355	88
	в т.ч. за держзамовленням	98	0	92	0	76	0	324	22

В умовах широкого конкурсу ці абітурієнти є неконкурентоспроможні, крім того вони не мають фінансових можливостей опановувати вищу освіту за рахунок коштів фізичних осіб.

Встановлені Міністерством освіти і науки України обсяги державного замовлення здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, ступеня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за всіма формами навчання виконані в повному обсязі.

Важливою рисою, яка характеризує наукові школи університету, їх привабливість та науковий рівень, є показники прийому здобувачів ступеня вищої освіти магістра, в тому числі показники прийому випускників з інших ВНЗ України. За окремими спеціальностями приблизно 15-20% вступників - випускниками інших ВНЗ України.

3.2. Важливою ланкою освітнього процесу в університеті є надання послуг з підвищення кваліфікації фахівців з профільних спеціальностей. За звітний період в університетському центрі післядипломної освіти за заочною формою навчались та отримали **другу вищу освіту** 13 осіб за спеціальностями «Менеджмент організацій і адміністрування», «Гідрологія», «Екологія та охорона навколишнього середовища».

З 2016 року робота центру була зосереджена на розширенні спектру освітніх послуг з підвищення кваліфікації, оскільки така форма як «перепідготовка» зни-

кає в освітньому просторі України. Ця задача розпадається на дві: створення та просування освітнього продукту (освітньої програми), який є найкращим на ринку освітніх послуг, та пошук слухачів курсів підвищення кваліфікації. В 2016 році є приклад вдалого рішення цих задач. Викладач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності Попова Марія Олександрівна, завдяки зв'язкам з колишніми випускниками знайшла аудиторію слухачів та розробила навчальну програму курсу, який був успішно проведений.

В той же розширюються й традиційні програми підвищення кваліфікації – курси з *"Радіаційної безпеки і радіаційного контролю"* на базі радіологічної лабораторії Центру екологічної безпеки; традиційні курси підвищення кваліфікації для фахівців Гідрометеорологічної служби України. У березні 2016 р. на високому рівні пройшли курси ПК синоптиків з метеорологічного забезпечення авіації. Курси проходять на новому сучасному обладнанні та з новим програмним забезпеченням навчальної лабораторії кафедри військової підготовки. Синоптики з провідних авіаметеостанцій цивільної авіації навчалися з урахуванням критеріїв оцінки компетенції персоналу вимогам ВМО. Курси отримали дуже високу оцінку зі сторони слухачів, про що свідчать результати анонімного анкетування 4,7 з 5. Після переговорів з Управлінням з гідрометеорології досягнуто домовленості про проведення ще двох курсів ПК: для синоптиків з обслуговування народного господарства та спеціалістів-агрометеорологів.

Традиційно університет також проводить безкоштовні курси підвищення для викладачів Херсонського та Харківського гідрометеорологічних технікумів. У технікумів немає коштів на інший спосіб підвищити кваліфікацію своїх педагогічних працівників окрім, по суті, стажування на базі ОДЕКУ.

Центром післядипломної освіти сумісно з проф. кафедри гідрології суші Шакірзановою Ж.Р. розроблено програму перших курсів дистанційного підвищення кваліфікації для спеціалістів-гідрологів.

Щорічно викладачі університету проводять міжнародні тренінг - курси підвищення кваліфікації для спеціалістів Гідрографічної служби Грузії. Велику роботу у розробці навчальної програми та проведенні цього тренінгу провели працівники кафедр військової підготовки, метеорології та кліматології і кафедри океанології та морського природокористування. Це приклад ініціативи та зацікавленості у результаті своєї праці. Університет отримує дуже позитивні відгуки від слухачів цього тренінгу.

2.3. Важливим напрямком діяльності Одеського державного екологічного університету є **профорієнтаційна робота** серед випускників навчальних закладів системи середньої загальної школи, технікумів, коледжів, працюючої молоді. Система профорієнтаційної та рекламної роботи структурних підрозділів ОДЕКУ базується на щорічних планах, які розроблюються кафедрами та факультетами університету і розглядаються ректоратом та Вченою радою ОДЕКУ.

Науково-педагогічні працівники кафедр та співробітники підготовчого відділення проводять цю роботу безпосередньо та особисто у школах, ліцеях, а також шляхом розсилання профорієнтаційних матеріалів до районних, міських та обласних відділів освіти, регіональних гідрометеорологічних центрів Державної гідрометеорологічної служби України, регіональних Державних управлінь з

екології та природних ресурсів, обласних управлінь Державного Агентства України по водному господарству, Державної служби з надзвичайних ситуацій МВС України, Департаментів освіти і науки обласних державних адміністрацій всіх регіонів України. На протязі року кафедри Університету вели активну роботу щодо висвітлення різних питань в засобах масової інформації та брали активну участь у семінарах, круглих столах, громадських обговорення та ін.

В рамках спільних угод про сумісну співпрацю щодо допомоги в питанні «Екологічного виховання у школі» та проведення профорієнтаційної роботи серед випускних класів фахівцями сектору з профорієнтаційної роботи, магістрами університету проведено в школах м. Одеса та ін. областях України цілу низку відкритих уроків, які носили просвітницький, культурний, профорієнтаційних характер.

В університеті щорічно проводять Всеукраїнську олімпіаду для школярів випускних класів та ліцеїв, коледжів з екології, гідрометеорології, водних біоресурсів, комп'ютерних наук, менеджменту, в якій беруть участь школярі випускних класів. Співробітниками підготовчого відділення та фахівцями сектору з профорієнтаційної роботи з 2016 року організовано та координовано проведення літню та зимових шкіл з екології «EcoSchool» з залученням школярів м. Одеси, які були переможцями обласних олімпіад з екології, біології, географії. Спікерами школи були викладачі університету та провідні спеціалісти екологічних, туристичних організацій. Партнерами школи стали «Міжнародна асоціація Євростратегія» та громадська організація «Асоціація розвитку туризму Одеського регіону». Проведення цих заходів висвітлювалося на телеканалах «Град», «Репортер».

Також провідні вчені кафедр екології та охорони довкілля, гідроекології та водних досліджень, екологічного права і контролю, метеорології і кліматології, економіки природокористування та менеджменту природоохоронної діяльності приймають участь у роботі «Малої академії наук» для школярів. Науково-педагогічні працівники та співробітники навчальних підрозділів університету провають широку профорієнтаційну та рекламну роботу більше ніж 100 загальноосвітніх закладах м. Одеси та 50 начальних закладах областей України. Щорічний контингент учнів випускних 11^х класів цих шкіл складає більше 3000 чоловік. Щорічно за підтримки Одеського міського центру зайнятості проводяться „Дні відчинених дверей” для всіх напрямів підготовки в університеті, які відвідують понад 350 осіб. Також запроваджено ряд тематичних екскурсій для окремих класів шкіл м. Одеса з відвідуванням метеорологічного майданчику, навчальних бюро прогнозів, лабораторії водних біоресурсів та ін.

На базі університету проводяться всеукраїнські конкурси, дебатні школи, тренінги, брейринги, круглі столи, відкрито простір неформальної освіти «Ecoprostir» в рамках проекту Impact Odessa Hub. В даній роботі активними учасниками є школярі міста та області.

Крім того, структурні підрозділи ОДЕКУ – Одеський коледж комп'ютерних технологій, Херсонський та Харківський гідрометеорологічні технікуми та інші щорічно направляють до ОДЕКУ 50-80 студентів з спеціальностей всіх ліцензованих напрямів підготовки.

3.3. Питання працевлаштування випускників знаходяться під постійним контролем ректорату університету. Так, ще в 2002 році в університеті був створений **відділ по сприянню працевлаштування випускників**. Питання розподілу випускників та їх фактичного працевлаштування регулярно розглядаються на засіданнях ректорату та Вчених рад факультетів.

Відділом систематично проводиться моніторинг працевлаштування випускників, в організації, куди були направлені випускники, направляються опитні листи.

Для більш свідомого вибору випускниками першого місця роботи для студентів останнього року навчання введений факультативний навчальний курс, метою якої є формування у студентів практичних навичок працевлаштування в умовах ринкової економіки, а саме: роз'яснення правових питань влаштування на роботу, пошуку першого робочого місця, знайомства з існуючим банком замовлень на випускників. В університеті проводяться щорічні «ярмарки вакансій». Відділом також проводяться щорічні соціологічні опитування студентів випускного курсу щодо їх бачення якості підготовки в університеті, кар'єрного росту та бажаних соціальних пакетів при працевлаштуванні. Ці результати аналізуються на засіданнях випускаючих кафедр з метою корегування навчально-виховного процесу.

Таблиця 9

**Працевлаштування випускників денної форми навчання
(держзамовлення)**

п/п	Рік Показник	2015	2016	2017	2018
1.	Бакалавр , всього:	215	273	225	221
	1.1. Прийнято на наступні рівні	210	258	211	210
	1.2. Випущено з працевлаштуванням	-	-	1	2
	1.3. Надано право самостійного працевлаштування	1	0	1	2
2.	Спеціаліст , всього:	160	45	86	1
	2.1. Працевлаштовані	108	18	24	1
	2.2. Надано право самостійного працевлаштування	12	8	11	-
	2.3. Отримані повідомлення про працевлаштування	<u>38</u> 35%	<u>7</u> 38,9%	<u>9</u> 37,5%	-
3.	Магістр , всього:	98	96	86	324*
	3.1. Працевлаштовані	82	57	56	
	3.2. Надано право самостійного працевлаштування	6	8	7	
	3.3. Отримані повідомлення про працевлаштування	<u>34</u> 47%	<u>24</u> 42%	<u>21</u> 38%	

* Дані щодо випуску магістрів 2018 року будуть доступні у січні 2019р.

Університет має укладені угоди на підготовку фахівців з Міністерством екології та природних ресурсів України, Державною екологічною інспекцією

України, Державною гідрометеорологічною службою України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національним Антарктичним центром МОН, Держводгоспом України, Міністерством оборони України. Результати розподілу випускників за 4 роки наведені у табл. 9. Право самостійного працевлаштування надається за власним бажанням тим випускникам, які мають законні підстави для цього (вагітність, дитина до 3-х років у сім'ї, тощо).

4. Показники обсягів госпдоговірних та держбюджетних наукових робіт та характеристики, що свідчать про їх науковий рівень (відкриття, авторські свідоцтва на винаходи, міжнародні конференції, публікації і т.д.)

4.1. Діяльність наукових підрозділів університету протягом звітного періоду була спрямована на вирішення першочергових науково-технічних проблем держави та регіону, підвищення якісного рівня досліджень, конкурентоздатності і ступеня реалізованості їх результатів, а також пошук можливостей для залучення додаткових коштів на виконання найбільш перспективних розробок. При цьому, незважаючи на труднощі, зберігається відносна стабільність показників діяльності наукових підрозділів університету (див. табл. нижче).

Основні відомості про структуру науково-дослідних робіт у 2018 р.

№ п/п	Зміст	Кількісні показники
1	Науково-дослідна робота, що фінансується за рахунок загального фонду Міністерства освіти і науки України: - всього тем - обсяг фінансування (тис.грн.)	5 2597,1
2	Госпдоговірні НДР, наукові послуги, міжнародні гранти загальна кількість: - кількість розпочатих НДР - кількість закінчених НДР - отриманий обсяг фінансування (тис.грн.)	4 2 3 1389,84
3	Науково-дослідна робота кафедр у межах загального науково-педагогічного навантаження: - всього тем, з них б) закінчено у 2018 році г) розпочато у 2017 році	20 3 4

Основними пріоритетними науковими напрями в університеті визначені такі:

Фундаментальні дослідження:

- (1) метеорологія і фізика атмосфери, кліматологія;
- (2) наукові основи збереження і поліпшення навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів і морів. Комплексні проблеми.

Прикладні розробки:

- (1) раціональне природокористування (наукове обґрунтування шляхів вирішення актуальних проблем гідрометеорологічного забезпечення, збереження та поліпшення навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів: комплексні і галузеві проблеми;

(2) обґрунтування та розробка рекомендацій щодо адаптації галузей економіки, регіонів України до змін клімату).

Таблиця 10

Показники наукової діяльності університету

№	Показник	2015	2016	2017	2018
1.	Обсяг фінансування із загального фонду (тис. грн.)	2193,4	2043,9	3510,67	2597,1
	Кількість наукових тем, профінансованих МОН	7	6	7	5
2.	Обсяг фінансування із спеціального фонду (тис. грн.)	339,6	1010,7	573,3	1192,4
	Кількість наукових тем, профінансованих із спеціального фонду	4	4	2	4
3.	Обсяг фінансування міжнародних наукових проектів (тис. грн.)	750,6	49,7	184,14	197,44
	Кількість міжнародних наукових та освітніх проектів	3	3	4	3
	Кількість кафедральних наукових тем	22	25	24	20
4.	Відсоток викладачів спеціальних кафедр, які беруть участь у виконанні наукових робіт	95	93	98	100
5.	Кількість патентів, охоронних документів, отриманих в університеті	7	10	8	11
6.	Кількість проведених в університеті конференцій, симпозіумів та семінарів	10	15	14	13
7.	Кількість співробітників університету, які прийняли участь у міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах	149	127	141	133
8.	Надруковано монографій працівниками університету	22	24	16	29
9.	Кількість статей в наукових виданнях - всього	509	464	452	341
	- друк. аркуш.	161	174	168	171
10	З них у зарубіжних наукових виданнях, - всього	126	101	78	63
	- друк. аркуш.	57	42	39	36
11	Рейтинг університету серед інших ВНЗ України за показниками наукометричної бази даних Scopus	44	43	66	53

Наукові дослідження в Одеському державному екологічному університеті здійснюються за планами, затвердженими Вченою радою ОДЕКУ, і виконуються його структурними підрозділами (кафедрами та науково-дослідними проблемними лабораторіями), науковими колективами, окремими вченими за угодами, контрактами, державними, національними, міжгалузевими та іншими програмами і проектами відповідно до чинного законодавства країни.

Наукові дослідження в університеті здійснюються в науково-дослідній частині університету (НДЧ) та на кафедрах університету – науково-дослідні роботи (НДР), які виконуються в межах робочого часу викладачів.

До складу НДЧ входять науко-організаційний відділ та відділ з комерціалізації наукових розробок, Науково-експертний центр моніторингу навколишнього середовища, 7 проблемних науково-дослідних лабораторій (далі – ПНДЛ): «Комплексне управління водними ресурсами та гідроекологічним станом лиманів», «Моделювання катастрофічних водопіль на території України», «Мезомасштабні та конвективні процеси в циркуляції атмосфери», «Технічні системи моніторингу навколишнього середовища», «Нові моделі і технології в прогнозуванні стану і безпеки навколишнього середовища», Лабораторія кліматичних змін; Проблемна науково-дослідна лабораторія спецфонду НДЧ, яка комплектується тимчасовими творчими науковими колективами, створеними для виконання госпдоговірних робіт.

На базі кафедри військової підготовки університету функціонує Науково-дослідна лабораторія військової метеорології, яка оснащена сучасним науковим обладнанням і проводить наукові дослідження за грантами Міністерства оборони України.

ПНДЛ «Комплексне управління водними ресурсами та гідроекологічним станом лиманів» та спецфонду НДЧ ОДЕКУ, за результатами спільного конкурсу наукових проектів вищих навчальних закладів та наукових установ НАН України Ф64 Державного фонду фундаментальних досліджень, разом з Інститутом проблем математичних машин і систем НАН України виконувався проект «Моделювання зміни гідроекологічних умов в лиманах північно-західного Причорномор'я в контексті змін клімату у XXI столітті на прикладі Тилігульського лиману».

Також ПНДЛ «Комплексне управління водними ресурсами та гідроекологічним станом лиманів» спільно з Інститутом морської біології НАН України, НДУ «Український науковий центр екології моря» МЕПР України, ДУ «Український НДІ медичної реабілітації та курортології» МОЗ України виконує науково-дослідні роботи з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки.

ПНДЛ «Мезомасштабні та конвективні процеси в циркуляції атмосфери» співпрацює з DMI (Danish Meteorological Institute) та використовує комп'ютерну платформу Європейського Центру Середньострокових Прогнозів Погоди (ЕЦСПП).

З метою спільного використання обладнання при проведенні польових гідрологічних та гідроекологічних досліджень, у складі НДЧ створено міжкафедральний Науково-експертний центр моніторингу та досліджень навколишнього середовища, яким проведена робота з повірки приладів і устаткування та отримано сертифікат про відповідність системи вимірювань вимогам ДСТУ ISO 10012: 2005 для проведення екологічного моніторингу. Центром використовується лабораторне обладнання і прилади, які є на балансі кафедр гідроекології і водних досліджень, гідрології суші, океанології і морського природокористування, хімії навколишнього середовища, Річкової навчально-наукової лабораторії гідроекологічних і водних досліджень, Морської геофізичної лабораторії університету

Науково-дослідна робота в університеті має свої особливості та відбувається, в тому числі задля:

- інтеграції навчального процесу, науки і виробництва;
- підготовки фахівців за рахунок використання досягнень науково-технічного процесу та залучення студентів до участі в науково-дослідних і проектно-конструкторських роботах, що виконуються за рахунок державного бюджету і за договорами з замовниками;
- організації наукової та науково-виробничої роботи у взаємозв'язку з навчальним процесом у межах діяльності наукових семінарів, гуртків;
- проведення наукових олімпіад (конкурсів) студентської творчості;
- залучення провідних учених та науковців університету до здійснення навчального процесу;
- міжнародного наукового співробітництва, активної участі у вітчизняних та міжнародних конкурсах наукових робіт.

На випускаючих кафедрах ОДЕКУ сформувались відомі в Україні та за її межами **наукові школи**:

- теоретичної та прикладної гідрології (кафедра гідрології суші – проф. Гопченко Є.Д., кафедра гідроекології та водних досліджень – проф. Лобода Н.С.);
- фундаментальні та прикладні дослідження геофізичного граничного шару (кафедра фізики атмосфери та кліматології – проф. Степаненко С.М., проф. Школьник Є.П.);
- математичне моделювання продукційного процесу рослин (кафедра агрометеорології та агрометпрогнозів – проф. Польовий А.М.).

У стадії формування та розвитку знаходяться наукові школи:

- управління екологічним станом водних екосистем (кафедра океанології та морського природокористування – проф. Тучковенко Ю.С., кафедра гідроекології та водних досліджень – проф. Лобода Н.С., кафедра гідрології суші – проф. Гопченко Є.Д.).
- регіональних екологічних проблем (кафедра прикладної екології – проф. Сафранов Т.А.);

Фінансування наукових досліджень, які виконуються науковими підрозділами Одеського державного екологічного університету та здійснення ними науково-технічної діяльності, проводиться за рахунок (див. таблицю нижче):

Категорії робіт	2015 р.		2016 р.		2017 р.		2018 р.	
	к-сть од.	тис. грн	к-сть од.	тис. грн	к-сть од.	тис. грн	к-сть од.	тис. грн
Фундаментальні	3	788,7	2	616,11	2	1054,2	2	610,62
Прикладні	4	1384,7	4	1427,8	4	2426,4	3	1986,47
Госпдоговірні	4	339,6	4	960,25	1	347,66	4	1192,4
Міжнар. гранти	1	524,7	0	0	1	197,44		
Послуги	0	0	0	0	7	41,50	0	0

- коштів державного бюджету, що виділяються на конкурсній основі у першу чергу для проведення фундаментальних та пошукових наукових досліджень, програм, проектів державного значення, а також робіт, які виконуються у рамках пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки;

- коштів, що надходять для виконання науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт за договорами, а також робіт, пов'язаних з науковою діяльністю підрозділів ОДЕКУ.

За рахунок бюджетного фінансування МОН України (загальний фонд НДЧ) у 2018 р. виконувались 5 науково-дослідних робіт у 2017р. – 7 робіт):

Фундаментальні:

1. Тема №174. *«Регіональна система прогнозу екстремальних забруднень атмосфери у випадку стихійних лих, техногенних аварій і терористичних актів»*. (Наук. керівник – д.геогр.н. Іванов С.В., 2016-2018 рр., фінансування загальне - 415,213 тис.грн., з них 214,433 тис. грн. у 2018 р.)

2. Тема №182 *«Комплекс нових стохастично-гідродинамічних та атомно-діагностичних моделей моніторингу антропогенного забруднення атмосфери промислових міст та «Green Citi» технологія* (Наук. керівник – д.фіз.-мат.н., проф. Хецеліус О.Ю., 2017-2019 рр., фінансування у 2018 р. - 396,19 тис.грн.).

Прикладні:

1. *«Розробка складових національної системи морських прогнозів України»* (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Тучковенко Ю.С., 2017-2019 рр., фінансування у 2018 р. - 656,306 тис. грн.)
2. *«Оцінка ефективності використання поновлювальних та невичерпних природних ресурсів України в умовах зміни клімату»* (Наук. керівник – д.фіз.-мат.н., проф. Степаненко С.М., 2017-2019 рр., фінансування у 2017 р. - 656,306 тис. грн.)
3. *«Науково-методична база для встановлення розрахункових характеристик весняного водопілля в басейні Дніпра в умовах мінливості клімату»* (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Гопченко Є.Д., 2017-2019 рр., фінансування у 2017 р. - 673,861 тис. грн.)

За рахунок міжнародного наукового гранту по Європейській програмі Горизонт 2020 у 2018 році продовжувалося виконання:

- Тема №183: *«Підготовча фаза для пан - європейської дослідної інфраструктур DANUBIUS - RI " Міжнародний центр перспективних досліджень річка – дельта – море (DANUBIUS-PP)»* (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Берлінський М.А., 2016-2019 рр., фінансування у 2018 р. - 197,44 тис. грн.).

Крім того виконувалося 4 госпдоговірні наукові роботи (2017 р. – 1 робота):

1. Тема № 177 *«Науково-дослідні роботи з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки»* (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Лобода Н.С., фінансування у 2018 р. - 224,889 тис. грн)
2. Тема №184: *«Науково-дослідні роботи з обстеження русла річки Великий Куяльник»* (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Лобода Н.С., 2018, 349,5 тис. грн)
3. Тема №186: *«Науково-дослідні роботи з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження стану Куяльниць-*

кого лиману та морської води з Одеської затоки» (Наук. керівник – к.геогр.н., доц. Гриб О.М., 2018 р., 568,0 тис. грн)

4. Тема №186: «Аналіз екологічних показників різних галузей, окрім будівництва (Оцінка екологічного стану каналу (від м. Біляївка до річки Турунчук) і проток, які розташовані на території Біляївської об'єднаної територіальної громади, та розробка рекомендацій з поліпшення їх стану в майбутньому)» (Наук. керівник – д.геогр.н., проф. Лобода Н.С., 2018, 50,0 тис. грн)

У 2018 р. в університеті виконувались 20 науково-дослідних робіт на кафедрах в межах робочого часу викладачів (2017р. -25 тем). Проблематика НДР, наукові керівники та науково-технічні завдання затверджуються науково-технічною радою університету. Виконання кафедральних НДР дозволяє повністю задіяти науковий потенціал професорсько-викладацького складу кафедр. Нижче вказана проблематика кафедральних НДР та результати робіт закінчених у звітному році:

- 1) «Методологія управління еколого-орієнтованим розвитком нефінансового сектору національної економіки» (2016-2020 рр.), ДР № 0116U002402, наук.кер.-д.екон.н., проф.Ковальов В.Г.
- 2) «Вдосконалення методів інформаційних технологій з метою їх використання в дослідженні об'єктів довкілля та у процесі підготовки фахівців» (2014-2018 рр.), ДР № 0114U000627,наук.кер.-к.геогр.н., доц. Кузніченко С.Д.
- 3) «Інформаційні технології в діагностичних дослідженнях» (2016-2020 рр.), ДР № 0116U002096, наук.кер.- д.ф.-м.н., проф. Мещеряков В.І.
- 4) «Теоретико-методологічні засади розвитку екологічно безпечного туризму в Одеської області» (2017-2019 рр.), ДР № 0117U000854, наук.кер.- д.екон.н., проф. Губанова О.Р.
- 5) «Мінливість океанологічних умов імпактних зон північно-західній частині Чорного моря під впливом кліматичних і антропогенних чинників» (2017-2021 рр.), ДР № 0117U007697, наук.кер.- д.геогр.н., проф. Берлінський М.А.
- 6) «Розвиток і застосування нових обчислювальних методів в задачах математичної фізики, теорії ядра та адронних атомів, квантовій геометрії», (2016-2018 рр.), ДР№ 0114U005145, наук.кер.- д.ф.-м.н., проф. Глушков О.В.
- 7) «Розвиток та застосування нових методів обчислювальної математики, математичної фізики в задачах теоретичної квантової оптики, атомної, молекулярної спектроскопії», (2016-2020 рр.), ДР№ 0116U002097, наук.кер.- д.ф.-м.н., проф. Глушков О.В.
- 7) «Теоретичні моделі об'єктів м'якої матерії (гранульованих матеріалів) в задачах фізики та технологіях використання і захисту навколишнього середовища» (2016-2020 рр.), ДР № 0116U008345, наук.кер.- д.ф.-м.н., проф. Герасимов О.І.
- 8) «Тенденції розвитку соціально-політичних та культурно-освітніх процесів у контексті реформування сучасного українського суспільства» (2017-2021 рр.), ДР № 0117U000853, наук.кер.- к.іст.н., доц. Бубнов І.В.

- 9) «Гідроекологічний стан річок та водойм України в умовах антропогенного впливу» (2013-2017 рр.), ДР №0113U007292, наук. кер. - д. геогр.н., проф. Лобода Н.С.
- 10) «Оцінка впливу змін клімату на вирощування пожнивних культур в Україні» (2016-2018 рр.), ДР №0116U002506, наук. кер. - д.г.н., проф. Польовий А.М.
- 11) «Просторово-часова динаміка екстремальних погодних явищ в Україні за умови змін клімату», (2016-2019 рр.), ДР №0116U002403, наук. кер. - д.геогр.н., доц. Семенова І.Г.
- 12) «Прогнозування небезпечних метеорологічних явищ над південними районами України», (2015-2019 рр.), ДР №0115U006532, наук. кер. – д.геогр.н., проф. Івус Г.П.
- 13) «Утилізація промислових викидів в електрохімічній установці на біокатализаторах, а також на оксидах та сплавах металів, які не містять благородних металів», (2015- 2019 рр.), ДР №0115U005094, наук. кер. – д.т.н., проф. Софронков О.Н.
- 14) «Розробка структури радіолокаційної системи і засобів одержання та обробки метеорологічної інформації», (2015 - 2019 рр.), ДР №0115U000633, наук. кер. – д.т.н., доц. Перелигін Б.В.
- 15) «Розробка концепції «енергоефективний університет» для Одеського державного екологічного університету» (2016-2020), ДР №0116U002042, наук. кер. – д.е.н., проф. Ковальов В.Г.
- 16) «Просторово-часова оцінка і діагноз стану забруднення атмосферного повітря м.Одеса» (2017-2019), ДР №0117U002426, наук. кер. – д.геогр.н., проф. Лоева І.Д.
- 17) «Регіональні наукові дослідження в області гідрологічних розрахунків і прогнозів водного режиму річок і водойм України» (2018-2022 рр.), ДР № 0118U001221, наук. кер. – д.геогр. н., проф. Гопченко Є.Д.
- 18) «Моніторинг та оцінка стану водних біоресурсів малих водойм різного походження і цільового призначення Одеської області» (2018-2022 рр.), ДР № 0118U001222, наук. кер. – д.с.-г. н., проф. Шекк П.В.;
- 19) «Антропогенний вплив на водні об'єкти та шляхи інтегрованого управління ними» (2018-2022рр.), ДР № 0118U001220, наук. кер. – д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С.
- 20) «Стан водних об'єктів Одеської області в умовах антропогенного навантаження» (2018-2019рр.), ДР № 0118U001223, наук. кер. – к.т. наук, доц. Юрасов С.М.

В 2018 році отримано 9 авторських свідоцтв на об'єкти інтелектуальної власності (2017р. – 7) та 2 патент на корисну модель (2017 р. -1).

Як приклади роботи з комерціалізації науково-технічних розробок, які виконуються в університеті в останні роки, можна привести провідну участь університету в розробці і реалізації завдань обласної *«Регіональної програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2018 рр.»*, за якою університет виконав госпдоговірних науково-дослідних робіт із загальним обсягом фінансування більше 2 млн. грн. Наукове підґрунтя для виконання цих робіт було створено в результаті реалізації завдань прикладної

НДР «Комплексне управління водними ресурсами басейну Куяльницького лиману та його гідроекологічним станом в умовах господарської діяльності і кліматичних змін», яка була профінансована МОН України протягом 2015-2016 рр. в обсязі 630,66 тис. грн.

Видавнича діяльність. В звітному році вийшли чергові №№ 21, 22 фахового «Українського гідрометеорологічного журналу», який входить до переліку фахових видань рекомендованих ДАК МОН України для публікації статей в галузі географічних наук.

«Український гідрометеорологічний журнал» приведений у відповідність до вимог наказу МОН України від 15.01.2018 за № 32 «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України», проведена перереєстрація журналу в Міністерстві юстиції України, отримано ISSN номер електронного фахового видання, створений новий сайт на платформі Open Journal Systems в україномовній, російськомовній та англomовній версіях, на якому розміщено архів всіх номерів журналу, з 2015 статтям присвоєні doi номери.

За рахунок коштів університету видані 11 наукових монографій:

№ п/п	Автори	Назва видання
1	За ред Гопченка Є.Д.	Екстремальні гідрологічні явища: паводки і посухи на території гірських регіонів України
2	Хоменко І.А.	Умови та механізми утворення замерзаючих опадів та ожеледно-паморозевих явищ над територією України
3	Івус Г.П., Агайар Е.В.	Физико-статистический анализ и прогноз слабого ветра и инверсий температуры над территорией Северо-Западного Причерноморья
4	Свинаренко А.А., Хецеліус О.Ю., Буяджи В.В.	Atoms in a laser field and separation of the radioactive isotopes
5	Глушков О.В., Свинаренко А.А., Терновський В.Б.	Spectroscopy of Rydberg atoms and Quantum chaos
6	Герасимов О.І.	Structure and Photonics of discrete meso-scaled anisotropic systems
7	Гопченко Є.Д., Погорелова М.П.	Нормування розрахункових характеристик весняного водопілля в басейні річки Прип'ять на базі формули об'ємного типу
8	Гопченко Є.Д., Шакірзанова Ж.Р.	Водний і сольовий режими озера Китай
9	Івус Г.П., Семергей-Чумаченко А.Б.	Струйные течения нижних уровней атмосферы
10	Ковальов В.Г., Сербов М.Г., Павленко О.П.	Комплексный подход к управлению пресноводными ресурсами
11	За ред. Степаненка С.М., Польового А.М.	Кліматичні ризики функціонування галузей економіки України в умовах змін клімату

Публікаційна активність. За звітами кафедр, у 2018 р. працівниками університету опубліковано 129 статей у фахових журналах рекомендованих ДАК України, 63 статті у зарубіжних виданнях, 21 стаття у журналах, які індексуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of science.

Університетом у 2018 році були проведені наступні наукові конференції:

- 1) III Міжнародна наукова конференція молодих вчених «Сучасна гідрометорологія: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення», 21-23.03 2018 р.
- 2) Міжнародна наукова конференція молодих вчених «Регіональні проблеми охорони довкілля», 30 травня – 1 червня 2018 р.
- 3) III Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Теоретичні та практичні аспекти застосування інформаційних технологій в галузі природничих наук», 6-8 червня 2018 р.
- 4) Міжнародна наукова конференція молодих вчених «Економіко-екологічні проблеми сучасності у дослідженнях молодих науковців», 29-30 червня 2017 р.
- 5) Міжнародна наукова конференція “Quantum Systems in Chemistry, Physics and Mathematics II», 1-7 грудня 2018 р.
- 6) Всеукраїнська наукова конференція молодих вчених «Водні біоресурси та аквакультура», 17-19 травня 2018 р.
- 7) Науково-практична конференція за результатами Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі знань „Менеджмент” за спеціалізацією «Менеджмент природоохоронної діяльності», 27-28 березня 2018 р.
- 8) Щорічна студентська наукова конференція ОДЕКУ, 23 - 26 квітня 2018 р.;
- 9) Щорічна конференція молодих вчених ОДЕКУ, 02 - 08 травня 2018 р.

Також на базі університету були проведені наступні **всеукраїнські та міжнародні наукові заходи:**

- Науково-практичний семінар «Методичні засади розробки стандартів нового покоління», 26-30 червня 2018 р.
- II Міжнародний Симпозіум – вебінар «Реформування вищої освіти: виклики та рішення, Нові науково-освітні парадигми, концепції та технології (HER-SECT 2018)», 29-30 червня 2018 р.
- [II Всеукраїнський пленер з питань природничих наук](#), 26-28 липня 2018 р.
- II етап Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», 18-20 квітня 2018 р.

Переважає більшість провідних спеціалістів з професорсько-викладацького складу університету працювала в науково-дослідній частині (НДЧ) університету за сумісництвом – 47 осіб по загальному фонду фінансування та 5 осіб - по спеціальному фонду. 21 працівник університету приймав участь у виконанні госпдоговірних робіт по спеціальному фонду НДЧ з оплатою праці за договорами цивільно-правового характеру, що пов'язано з обмеженими замовниками строками виконання робіт та відсутністю авансових платежів для їх ви-

конання. Чисельність штатних працівників НДЧ у 2018 р. склала 21 особу (з них 6 техніки-студенти).

Таблиця 11

Динаміка чисельності працівників науково-дослідної частини за період 2013-2016 рр.

<i>Чисельність</i>	<i>2015 р.</i>	<i>2016р.</i>	<i>2017 р.</i>	<i>2018 р.</i>
Працівників НДЧ	129	112	110	111
з них штатних	23	21	22	21
Сумісників				
- по загальному фонду,	65	60	67	52
з них внутрішніх	64	58	63	47
- по спеціальному фонду,	27	5	23	27
з них внутрішніх	20	5	21	24

Започатковані у 2018 році нові форми роботи

- 1) Університет увійшов до складу Центру колективного користування науковим обладнанням «Лабораторія біобезпеки, якості харчової продукції та безпеки харчування», створеного на підставі наказу МОН України за №444 від 02.05.2018 р. на базі Національного університету харчових технологій.
- 2) Створено міжвідомчий науково-виробничий та освітній центр «Гідрометеорологічне забезпечення морегосподарчої діяльності» у складі ОДЕКУ МОН України та Гідрометеорологічного центру Чорного та Азовського морів Державної служби з надзвичайних ситуацій України.
- 3) У листопаді-грудні 2018 р. в університеті були проведені Дні науки присвячені 100-річчю Національної Академії Наук України. В межах їх проведення провідними науковцями університету за напрямками їх досліджень був прочитаний цикл з 9 науково-популярних лекцій для викладачів, аспірантів, студентів.
- 4) Провідні вчені університету включені до складу басейнових рад річок Причорномор'я, Нижнього Дунаю, Дністра.

4.2. Значна увага приділяється залученню талановитої та обдарованої студентської молоді у наукові дослідження як на рівні кафедральної наукової тематики, так й для виконання держбюджетних та госпдоговірних науково-дослідних тем (див. табл. 12, 13).

Таблиця 12

Показники участі молоді у наукових дослідженнях в ОДЕКУ

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях (% від загальної кількості студентів ДФН)	Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури
2015	684 (44 %)	62	43
2016	679 (48 %)	41	36
2017	638 (50%)	45	73
2018	642 (56 %)	32	54

Організація науково-дослідної роботи студентів здійснюється згідно з діючим в університеті Положення про науково-дослідну роботу студентів ОДЕКУ. Вона проводиться у формі наукових семінарів для студентів старших курсів і магістрів та у формі наукових гуртків для студентів молодших курсів.

Студентські наукові семінари та гуртки при кафедрах університету.

У 2018 р. згідно планам, наданими кафедрами, в університеті працювали 16 наукових семінарів та 16 наукових гуртків. На 12 кафедрах проводились засідання як гуртків, так і семінарів для студентів різного рівня підготовки. Кількість засідань в середньому становила 5 разів на рік, періодичність засідань 1-2 рази на місяць протягом навчального року. В 2018р. в роботі наукових семінарів та гуртків прийняли участь понад 600 студентів університету.

Щорічна студентська наукова конференція ОДЕКУ.

Щорічна студентська наукова конференція пройшла в період з 23 по 26 квітня 2018 р. Робота конференції проводилась по 19 науковим секціям з спеціалізованих, фундаментальних та соціально-гуманітарних дисциплін. В межах роботи конференції, за ініціативи Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ОДЕКУ пройшла також науково-практична конференція студентів технікумів та коледжів «Сучасні тенденції та перспективи розвитку природничих наук». На конференції було представлено 496 доповідей, у роботі секцій прийняло участь понад 530 студентів. Матеріали 85 найкращих доповідей студентів опубліковані у вигляді статей у збірнику матеріалів конференції.

Щорічна конференція молодих вчених ОДЕКУ

Відділом наукової роботи студентів підготовлено та проведено щорічну конференцію молодих вчених, в період з 02 по 08 травня 2018 р. Робота конференції проводилась по 17 науковим секціям з спеціалізованих, фундаментальних та соціально-гуманітарних дисциплін. На конференції було представлено 231 доповідь, у роботі секцій прийняло участь понад 258 доповідачів - молодих вчених з числа магістрів, аспірантів та науково-педагогічних працівників університету. За результатами конференції відділом наукової роботи студентів підготовлений до друку збірник матеріалів наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, в якому зібрані 173 найкращі тези доповідей молодих вчених університету (магістрів, аспірантів, науково-педагогічних працівників).

Стимулюючим для заохочення до наукової роботи заходом є прийнята в університеті практика, коли наукова робота студентів зараховується до їх індивідуальної навчальної програми та включається до суми залікових кредитів, отриманих при опануванні конкретної освітньої програми. Діє Положення про заохочення студентів та аспірантів ОДЕКУ денної форми навчання, яким передбачено встановлення надбавок для студентів і аспірантів, премій за успіхи, зокрема, у науковій роботі.

У виконанні НДР, через підготовку студентських наукових робіт і доповідей приймають участь переважна більшість студентів. Студентами або за участю студентів щорічно публікується більше 110 статей (тобто біля 10% загальної кількості студентів денної форми навчання).

Показники наукової роботи студентів університету

№	Показник	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Кількість студентів денної форми навчання	1695	1561	1417	1282	1137
2.	Кількість студентів, які беруть участь у виконанні НДДКР, всього	698	684	679	638	642
	з них: - з оплатою із НДР загального фонду бюджету	18	15	5	12	16
	- з оплатою із НДР спеціального фонду	0	2	1	0	0
3.	Кількість студентів, які брали участь у олімпіадах (1-й тур)	839	854	871	654	663
	(2-й тур)	23	25	22	18	21
4.	Кількість переможців, які одержали нагороди за результатами 2 туру Всеукраїнських студентських олімпіад	4	4	4	6	5
5.	Кількість студентів – учасників підсумкових конференцій Всеукраїнських конкурсів студентських НДР	16	24	22	24	19
	Кількість переможців Всеукраїнських конкурсів студентських НДР	6	9	4	5	8
6.	Кількість студентів-переможців, які одержали нагороди за результатами міжнародних студентських олімпіад	0	0	0	0	0
7.	Кількість студентів, які брали участь у наукових конференціях	618	684	639	605	532
8.	Кількість статей за участю студентів, всього	117	118	116	123	142
	з них: статей самостійно	36	38	41	45	51
9.	Кількість студентів, які одержують стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету міністрів України	8	9	9	7	9
10.	Кількість студентів, які отримують інші іменні стипендії та премії	27	26	28	1	6

Важливим елементом залучення студентів до науково-дослідної роботи є їх участь у Всеукраїнських студентських наукових олімпіадах та Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт (див. дані табл. 13).

Щорічно в I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади в університеті приймає участь від 35 до 50 (у 2018р.) відсотків студентів університету денної форми навчання. Переможці III етапу мають можливість взяти участь у заключному II турі. Так, щорічно у II етапах (всеукраїнських) Всеукраїнської студентської олімпіади приймає участь від 20 до 30 студентів, причому відсоток студентів університету, які стають стали переможцями щороку зростає – від 9% у 2013 році до 32% у 2018 році. Це свідчить про якісну роботу по відбору переможців внутрішньо-університетського етапу.

У I етапі (університетському) Всеукраїнської студентської олімпіади в 2018 році прийняли участь 663 студента університету. У II етапах (всеукраїнських) Всеукраїнської студентської олімпіади прийняли участь 21 студентів, з них 5 студентів стали переможцями, зокрема:

1. з дисципліни **«Екологічна безпека»** (Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського) - **II місце** Гюльяхмедова К.Р., ст.гр. Е-41, наук.кер. – к.геогр.н., доц. Чугай А.В.;
2. за напрямом підготовки **«Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування (спеціальність «Екологія»)** (ОДЕКУ) – **I місце** Гульяхмедова К.Р. ст.гр.Е-41, наук.кер. – д.г.-м.н., проф. Сафранов Т.А.;
3. з дисципліни **«Інвестування»** (Одеська академія будівництва та архітектури) – **II місце** Ярошенко Ю.О., ст.гр.У-41, наук.кер. – к.е.н., доц. Павленко О.П.;
4. з дисципліни **«Загальна екологія»** (Київський національний університет біоресурсів і природокористування)- **II місце** Вербова А.С., ст.гр.Е-31, наук.кер. – д.г.-м.н., проф. Сафранов Т.А.;
5. з дисципліни **«Ґрунтознавство»** (Харків НАУ ім. В.В.Докучаєва)- **III місце** Лука М.М., ст.гр.МКА-41б, наук.кер. – к.геогр.н., доц. Барсукова О.А.

У I турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт прийняли участь 272 студента університету. На II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук було представлено 19 робіт студентів-переможців I туру, з них автори 8 робіт були визнані переможцями:

1. за напрямом **«Гідрометеорологія»** (Одеський державний екологічний університет): Іващенко С.В. – ст. гр.МГ-61, **I місце (диплом I ступеня)**, наук. кер. – доц., к.геогр.н. Овчарук В.А.; Черниченко А.В. – ст. гр. МНЗ-61, **II місце (диплом II ступеня)**, наук.кер. – доц., к.геогр.н. Гончарова Л.Д.

2. за напрямом «**Гідрометеорологія**» (Одеський державний екологічний університет): Черниченко А.В. – ст. гр. МНЗ-61, *II місце (диплом II ступеня)*, наук.кер. – доц., к.геогр.н. Гончарова Л.Д.
3. за напрямом «**Екологія**» (Полтавський національний технічний університет ім. Ю.Кондратюка): Михайленко В.І. – ст.гр. МЕЕБ-61, *I місце (диплом I ступеня)*, наук. кер. – доц.,к.геогр.н. Шаніна Т.П.; Петришен В.В. – ст. гр. МЕГ-53, *III місце (диплом III ступеня)*, наук. кер. – доц., к.геогр.н. Гриб О.М.
4. за напрямом «**Екологічна безпека**» (Харківський національний автомобільно-дорожній університет): Михайленко В.І. – ст.гр. МЕЕБ-61, *I місце (диплом I ступеня)*, наук. кер. – доц.,к.геогр.н. Шаніна Т.П.
5. за напрямом «**Цивільний захист**» (Харківський національний університет цивільного захисту України): Барбанягра А.М. – ст.гр.У-31, *II місце (диплом II ступеня)*, наук. кер. – доц., к.е.н. Павленко О.П.
6. за напрямом «**Інженерія програмного забезпечення**» (Київський національний університет ім.Тараса Шевченка): Попік Е.В. – ст.гр. МК-61, *I місце (диплом I ступеня)*, наук. кер. – доц.к.ф.-м.н. Козловська В.П.
7. за напрямом «**Менеджмент**», спеціальністю «**Менеджмент природоохоронної діяльності**» (Одеський державний екологічний університет): Гейдерлі Юсіф Нізамі Огли – ст.гр.МБА-1, *II місце (диплом II ступеня)*, наук.кер. – доц., к.е.н. Павленко О.П.
8. зі спеціальності «**Менеджмент**», (Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського): Бучко І.Р. – ст.гр.МКА-31а, *III місце (диплом III ступеня)*, наук.кер. - д.ф.-м.н., проф. Хецеліус О.Ю.

Активна участь студентів у науково-дослідній роботі знаходить своє відображення у публікаціях статей студентами. В табл. 13 наведені статистичні данні щодо цього показника.

Отримані студентами, аспірантами та молодими вченими нагороди, премії та стипендії

- Стипендія Кабінету Міністрів України для молодих вчених – доц. кафедри вищої та прикладної математики Буяджи В.В.;
- Стипендія Президента України для аспірантів – аспірант 2-го року навчання Буяджи Г.А.;
- Лауреат щорічної Премії Одеської обласної ради талановитій молоді за особисті досягнення в різних сферах суспільного життя в 2018 р., *I місце* в номінації «За внесок в розвиток громадського руху» перше місце – студентка еколого-економічного факультету Вітенчук К.О.

Окрім того, щорічно 5-6 студентів університету отримують іменні стипендії Президента України, Верховної ради України Кабінету Міністрів України та міського Голови.

5. Міжнародні зв'язки

Протягом звітнього періоду університет проводив міжнародну діяльність за напрямками освітнього та наукового співробітництва.

Протягом 2018 р. укладені міжнародні договори (угоди) про співпрацю з Коледжем міжнародної економіки та торгівлі Фенлін провінції Цзянси (КНР); Університетом Вільнюса (Литва); Університет Беджайя (Алжир); Варшавський коледж менеджменту (Warsaw School of Management) (Польща); COROBOR SYTEMS наукової компанії Campbell (Франція).

У складі консорціумів європейських університетів та науково-дослідних установ Одеський державний екологічний університет у 2018 році виконував:

- міжнародний проект за програмою Erasmus+ *«Адаптивне навчальне середовище для забезпечення компетенцій в галузі впливу місцевої погодних умов, якості повітря та клімату на економіку та соціум (ECOIMPACT)»*, 561975-EPP-1-2015-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP (2015-2019);
- міжнародний проект за програмою Erasmus+ *«Інтегрована докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології (INTENSE)»*, 586471-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-SBHE-JP (2017-2020);
- грант на виконання міжнародного дослідницького проекту програми HORIZON 2020 *«Підготовчий етап для загальноєвропейської науково-дослідницької інфраструктури DANUBIUS-Ri "Міжнародний центр перспективних досліджень систем річка-море" - DANUBIUS PP»* (2016-2019).

За індивідуальними грантами науково-педагогічні працівники університету приймали участь у виконанні 14 міжнародних наукових проектів. 16 науково-педагогічних працівників мали відрядження за кордон для викладацької та наукової роботи (30 відряджень).

У 2018 р. на базі університету відбулися: консультації з представниками Технічного університету Варни (Болгарія) щодо розвитку співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища; III міжнародна конференція молодих вчених «Сучасна гідрометеорологія: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення», за участю представників Фінляндії, Литви, Сирії, Грузії, Казах-

стану та Білорусі; зустріч студентства університету з представниками Молодіжної організації Global Youth Community, за участю представників Кенії та Кореї; блок-семінар (міні-курс лекцій) провідного шведського науковця Андерса Перссона з Університету Уппсали; Міжнародна конференція молодих вчених «Регіональні проблеми охорони довкілля», в якій взяли участь молоді вчені з Польщі, Словаччини, Грузії та Молдови; лекції доктора А. Рихліка із Технічного університету м. Лодзь, Польща; III Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених «Теоретичні та прикладні аспекти застосування інформаційних технологій в галузі природничих наук»; семінар представника Академії менеджменту та управління в Ополе (Польща) на педагогічну тематику; зустріч адміністрації Університету з представниками Коледжу міжнародної економіки та торгівлі в провінції Чансі, КНР; робоча нарада за проектом HORIZON 2020 – DANUBIUS-PP за участі представників Інституту GeoEcoMar-GEM (Румунія); консультації з представником Університету штату Індіана (США) щодо співробітництва за напрямками «інформаційні технології» та «дистанційне навчання»; Міжнародна наукова конференція молодих вчених «Економіко-екологічні проблеми сучасності у дослідженнях молодих науковців»; II Міжнародний Симпозіум – вебінар “Реформування вищої освіти: Виклики та рішення, Нові науково-освітні парадигми, концепції та технології (HER-SECT 2018)”;

Міжнародна конференція “Quantum Systems in Chemistry, Physics and Mathematics II”.

На Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар’єра – 2018», яка проходила 19-21 квітня 2018 року в Києві, Одеський державний екологічний університет нагороджений Гран-прі у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки». На I Міжнародному культурно-освітньому форумі «Шовковий шлях 2018: Україна-Китай», який проходив у Національному авіаційному університеті в Києві 14-15 червня 2018 р., ОДЕКУ був нагороджений почесним сертифікатом гостей Форуму. За підсумками Десятої міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті», що відбулася в м. Київ 23-25 жовтня 2018 р., ОДЕКУ нагороджено Золотою медаллю в номінації «Міжнародна співпраця як фактор сучасного розвитку закладу освіти в умовах глобалізації та інтернаціоналізації освіти» та Дипломом за активну участь і презентацію інноваційних технологій навчання. На Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар’єра – День студента 2018», яка проходила з 15 по 17 листопада 2018 року в Києві, ОДЕКУ нагороджений Гран-прі у номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки», а також Почесним званням «Лідер вищої освіти в Україні».

Викладачі ОДЕКУ проходили стажування в компанії «Environmental Consulting» (м. Лос-Анджелес, США) у січні-травні 2018; у Фінському ме-

теоретичному інституті в м. Гельсінкі (у січні 2018 р.), в Західно-Фінляндському Коледжі (у лютому 2018 р.), в Університеті ім. Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Польща) у січні - квітні 2018 р., у Вищій школі Інформатики та Вмінь (м. Лодзь, Польща) у лютому – березні 2018 р., стажування в міжнародній ІТ-компанії KeepSolid по курсу Product Marketing у липні - серпні 2018 р., а також в Університеті економіки (м. Прага, Чехія) у жовтні-листопаді 2018 р.

Таблиця 14

**ПОКАЗНИКИ МІЖНАРОДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

№ п/п	Показник	Роки				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Кількість фахівців, підготовлених для зарубіжних країн (всього)	6	6	6	43 (36 бак, 1 спец., 6 маг.)	86 (76 бак, 10 маг.)
	в т.ч. за держзамовленням	1	1	3	1 (бак.)	5 (2 бак, 3 маг.)
2.	Кількість зарубіжних навчальних закладів, з якими підтримуються ділові зв'язки	63	64	74	83	83
3.	Кількість направлених на навчання до зарубіжних навчальних закладів:					
	• студентів	1	1	0	0	1
	• аспірантів	4	5	0	0	1
4.	Кількість студентів, які проходили навчальні практики у зарубіжних організаціях і установах	0	0	1	27	33
5.	Кількість викладачів, які пройшли стажування у зарубіжних країнах	8	7	10	14	14
6.	Кількість викладачів і співробітників, які перебували в ділових зарубіжних відрядженнях	26	16	19	16	19
7.	Кількість науково-педагогічних працівників, що мають почесні звання зарубіжних навчальних закладів	2	2	2	2	2
8.	Кількість іноземних лекторів і науковців, які брали участь у навчальному процесі ВНЗ	11	19	26	15	16
9.	Кількість розробок та проектів, виконаних спільно із зарубіжними партнерами	20	22	21	20	21
10.	Кількість спільних освітньо-професійних програм, за якими здійснюється підготовка спеціалістів із зарубіжними партнерами	4	4	4	4	4

Крім того, 11-12 квітня 2018 р. викладачі ОДЕКУ брали участь у засіданні Координаційного комітету проекту 561975-EPP-1-2015-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP, а з 12 по 18 квітня 2018 р. - у Тренінгу з трансферу знань та комерціалізації університетських досліджень, що відбулися в Університеті ім. Коменського в м. Братислава (Словаччина). 26-27 березня 2018 року представники ОДЕКУ брали участь у Стартові нараді за проектом ERASMUS+ INTENSE в Університеті природних ресурсів та наук про життя (BOKU) у Відні, Австрія; в період з 28 червня по 4 липня 2018 р. - у першій літній школі за проектом ERASMUS+ INTENSE на тему "Принцип застережності у переході до сталого (збалансованого) розвитку: діяти, думаючи наперед та озируючись назад", організований в Центральноевропейському університеті, м. Будапешт, Угорщина, у співпраці з Європейським агентством з охорони навколишнього середовища; у період з 15 по 26 серпня 2018 р. - були учасниками Літньої школи "Природні рішення для розумних міст", що проходила в рамках проекту 586471-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-SBHE-JP в Університеті м. Могильов, Білорусь, за підтримки Міжнародного Вишеградського фонду, програми ERANET Urban Europe Smart-U-Green та програми Німецької служби академічних обмінів (DAAD). Також викладачі ОДЕКУ у березні - червні 2018 р. проходили навчальний он-лайн курс ВМО для франкомовних та дистанційний курс вебінарів серії «Інформаційні інструменти для авторів наукових публікацій» від Clarivate Analytics, а у травні 2018 р. - курс «Маркетинг в туризмі» компанії ТУРАЛ (Варна, Болгарія).

Протягом року викладачі ОДЕКУ читали курси лекцій в Ополецькому Університеті (Польща), Університеті ім. Коменського в м. Братислава (Словаччина) та Інституті Фізики конденсованого стану речовини у м. Мессіни (Італія).

6. Підготовка наукових, науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації

6.1. В університеті діють дві Спеціалізовані вчені ради по захисту докторських та кандидатських дисертацій по 4-м науковим спеціальностям. Активно працює аспірантура та докторантура. Статистичні данні щодо їх діяльності наведені у табл. 15.

У спеціалізованих вчених радах університету протягом 2018 р. науковцями університету захищено 2 докторські та 3 кандидатських дисертації; 1 дисертація захищена в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України і 1 дисертація – в Інституті морської біології НАН України.

Загальна чисельність аспірантів у 2018 р. – 66 (41 з відривом від виробництва, 25 – без відриву). Прийнято в аспірантуру 22 (з них 4 – за контрак-

том), закінчили – 11, з них із захистом дисертації – 4. Чисельність докторантів – 0.

Таблиця 15

Показники діяльності аспірантури і докторантури

№			2014	2015	2016	2017	2018
Аспірантура							
1.	Прийом:						
	держбюджет	Денна	6	10	11	13	14
		Вечірня	-	-	-	-	4
		Заочна	7	6	-	-	-
	контракт	Денна	1	1	3	1	2
		Заочна	1	1	5	1	2
2.	Випуск:						
	держбюджет	Денна	8	3	3	7	4
		Заочна	9	4	8	4	5
	контракт	Денна	0	0	0	0	1
		Заочна	0	0	0	0	1
3.	Захист кандидат. дисертацій в т.ч. працівниками ОДЕКУ		13	15	3	5	6 5
4.	Кількість випускників аспірантури, які залишилися працювати в ОДЕКУ		8	3	4	8	6
Докторантура							
1.	Прийом:		0	0	0	0	0
2.	Випуск:		0	2	1	0	0
3.	Захист доктор. дисертацій:		1	1	0	0	2
4.	Кількість випускників докторантури, які залишилися працювати в ОДЕКУ		0	2	1	0	0

В університеті здійснюються заходи щодо підвищення ефективності аспірантури, впровадженню принципів Болонського процесу у навчальний процес аспірантів. Так, в результаті виконання міжнародних освітніх проєктів в університеті розроблені типові навчально-наукові плани підготовки фахівців вищої кваліфікації у аспірантурі за європейськими стандартами підготовки докторів філософії у відповідних галузях. Ці плани реалізовані за кредитно-накопичувальної системою.

З 2016 р. в аспірантурі університету здійснюється підготовки докторів філософії в аспірантурі ОДЕКУ за ліцензованими освітньо-наукові програмами за новими спеціальностями:

- 051 «Економіка»;
- 101 «Екологія»;
- 103 «Науки про Землю»;
- 113 «Прикладна математика»;
- 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»;

- 183 «Технології захисту навколишнього середовища»;
- 104 «Фізика та астрономія».

В університеті успішно працює докторантура за спеціальностями «Екологія» та «Науки про Землю».

6.2 Порівняльний аналіз результатів підготовки докторів та кандидатів наук в ОДЕКУ за період 2014÷2018 рр. дозволяє зробити такі висновки:

- науковий потенціал університету забезпечує досить високу ефективність роботи аспірантури та докторантури, а також спеціалізованих Вчених рад. Так, ефективність аспірантури знаходиться на високому рівні – із представленням або захистом дисертацій навчання в аспірантурі закінчують 50 і більше відсотків випускників;

- більшість випускників аспірантури та докторантури залишаються працювати в університеті, тобто реалізується головне завдання цієї ланки підготовки висококваліфікованих фахівців. Це дало змогу підтримувати якісний склад науково-педагогічних працівників кафедр та наукових підрозділів, незважаючи на вибуття фахівців похилого віку та з інших причин;

- серед наукових керівників аспірантури переважну більшість складають доктори наук, але поступово керівниками аспірантури призначаються і кандидати наук із числа тих, хто досить плідно працює над докторськими дисертаціями, має міжнародні та/або вітчизняні наукові гранти;

- покращився якісний склад зарахованих до аспірантури – всі вони мають магістерський освітньо-кваліфікаційний рівень, наявність публікацій та частково здані кандидатські іспити.

Серед проблем, над якими університет буде працювати у наступні роки, слід відзначити:

- залучення іноземних громадян на навчання у аспірантурі;
- розробка спільних програм підготовки докторів філософії з іншими навчальними закладами, в т.ч. іноземними із залученням до наукового керівництва провідних вчених цих ВНЗ.

7. Показники фінансової діяльності, поліпшення матеріально-технічної бази університету

7.1. Фінансова діяльність університету здійснюється у відповідності з чинним законодавством України, нормативними актами Міністерства освіти і науки України та затверджених щорічних кошторисів. Всі договірні зобов'язання беруться згідно затверджених кошторисів.

Штатний розклад формується в межах затвердженої чисельності науково-педагогічного складу та інших працівників по загальному фонду та затвердженого фонду оплати праці по спеціальному фонду.

В університеті діє план по зменшенню витрат на енергоносії, згідно якого встановлені лічильники тепло- та водопостачання у всіх будівлях.

Вжитими заходами за останні роки вдалося створити та підтримувати стан потужної матеріально-технічної бази навчального процесу. Незважаючи

на скрутні фінансові умови 2014-2018 років, адміністрацією університету забезпечується стає фінансове становище (див. табл. 16) та нормальні умови для організації навчального процесу, наукових досліджень, соціально-побутові умови проживання та організації дозволу студентів та аспірантів. В університеті немає переносів початку весняного семестру та проведення аудиторних занять студентів – щорічно заняття починаються з початку лютого.

Стан формування та виконання спеціального фонду університету по основній та науковій діяльності наведений у табл. 16, 17, 18 та рис. 3-6 відповідно.

Таблиця 16

Показники фінансово-господарської діяльності університету

№	Показник	2014	2015	2016	2017	2018
1	Загальний обсяг фінансування основної діяльності - без науки по <u>загальному фонду</u> (тис. грн)	36660,7	40464,4	41852,5	44300,8	47940,7
2	Загальний обсяг надходжень по <u>спеціальному фонду</u> (основна діяльність - без науки) (тис. грн) У т.ч. надходження від надання: - освітніх послуг - господарських послуг - оренда Інші надходження, включаючи Темпус-проекти	8158,6 5836,5 1873,5 95,1 206,0	12907,4 8149,0 4465,1 115,0 148,5	13780,7 7692,4 4454,4 110,6 1523,3	14157,3 9086,8 4555,3 116,2 399,0	20805,4 10590,1 5528,6 127,8 4558,9
3	Структура витрат коштів по <u>загальному фонду</u> (тис. грн), всього У т.ч. витрати на: - заробітну плату - стипендію + діти-сироти - комунальні та господарські послуги - придбання обладнання та інвентарю	36660,7 21542,6 10268,8 3920,2 294,1	40464,4 23411,4 11714,3 4781,6 380,9	41852,5 25540,1 10892,5 4837,3 582,6	44300,8 36358,1 9085,3 5672,8 294,5	54868,2 39030,3 8755,1 6326,0 756,8
4	Структура витрат коштів по <u>спеціальному фонду</u> (тис. грн), всього (основна діяльність , включаючи Темпус) У т.ч. витрати на: - заробітну плату - придбання обладнання та інвентарю - комунальні та інші послуги	8271,2 6017,8 370,6 1787,9	9320,4 6399,3 803,3 1032,0	10113,4 6017,0 209,3 3887,1	13426,2 7652,8 331,6 5418,5	18874,8 9164,0 4527,4 5183,4

7.2. Аналіз підсумків фінансової діяльності (основна діяльність та наукова діяльність) свідчить, що в складних умовах 2014-2018 рр., пов'язаних із суттєвим збільшенням витрат на утримання університету (в першу чергу, внаслідок підвищення тарифів на комунальні послуги, а також цінами на послуги та товари), вдалося запобігти наявності кредиторської заборгованості по захищеним статтях бюджету – заробітній платі, стипендії, виплатам дітям-сиротам та позбавленим батьківського піклування, комунальним платежам. Більше того, залишок коштів по спеціальному фонду в університеті на кінець року з урахуванням всіх фінансових зобов'язань вдвічі свідчить про стабільний фінансовий стан університету та можливість створення сталого фону університету у відповідності до п. 21 ст. 1 та п. 3 ст. 70 Закону України «Про вищу освіту».

Таблиця 17

Аналіз формування та виконання спеціального фонду (тис. грн)
(основна діяльність, включаючи міжнародні освітні програми)

Рік	Надходження за рік	Витрати за рік	Кредиторська заборгованість на 1.01. наступн. року	Залишок на 01.01. наступного року
2014	8158,6	8271,2	152,6	6458,7
2015	12907,4	9320,4	-	9953,5
2016	13829,1	11120,3	-	12541,9
2017	15734,9	15582,5	-	12674,1
2018	20903,5	18874,8	-	14263,4

Це вдалося зробити в умовах значного скорочення контингенту контрактних студентів завдяки своєчасно вжитим заходам щодо:

- приведення штатного складу до фінансових показників діяльності;
- економії витрат на комунальні послуги;
- отримання грантів на проведення наукових досліджень та розробку міжнародних освітніх проектів – за останні 5 роки завдяки цієї діяльності вдалося отримали більше 5 млн. грн.

Крім того, слід відмітити суттєве зростання власних надходжень від основної діяльності (більше ніж у 2,5 рази за останні 5 років), в тому числі збільшення надходжень від освітньої діяльності – майже в 2 рази.

Фінансування основної діяльності за загальним фондом у 2018 р. зросло на 7,06% у порівнянні з 2017 р. і склало 72,5% всіх фінансових ресурсів університету (55,0 млн. грн загального фонду проти 20,9 млн. грн спецфонду). При цьому, загальний фонд університету зріс на 5% по відношенню до 2017р., а спеціальний фонд – на 34,7% (за рахунок збільшення доходів від освітньої діяльності – на 16,5% та надходжень від освітніх міжнародних грантів).

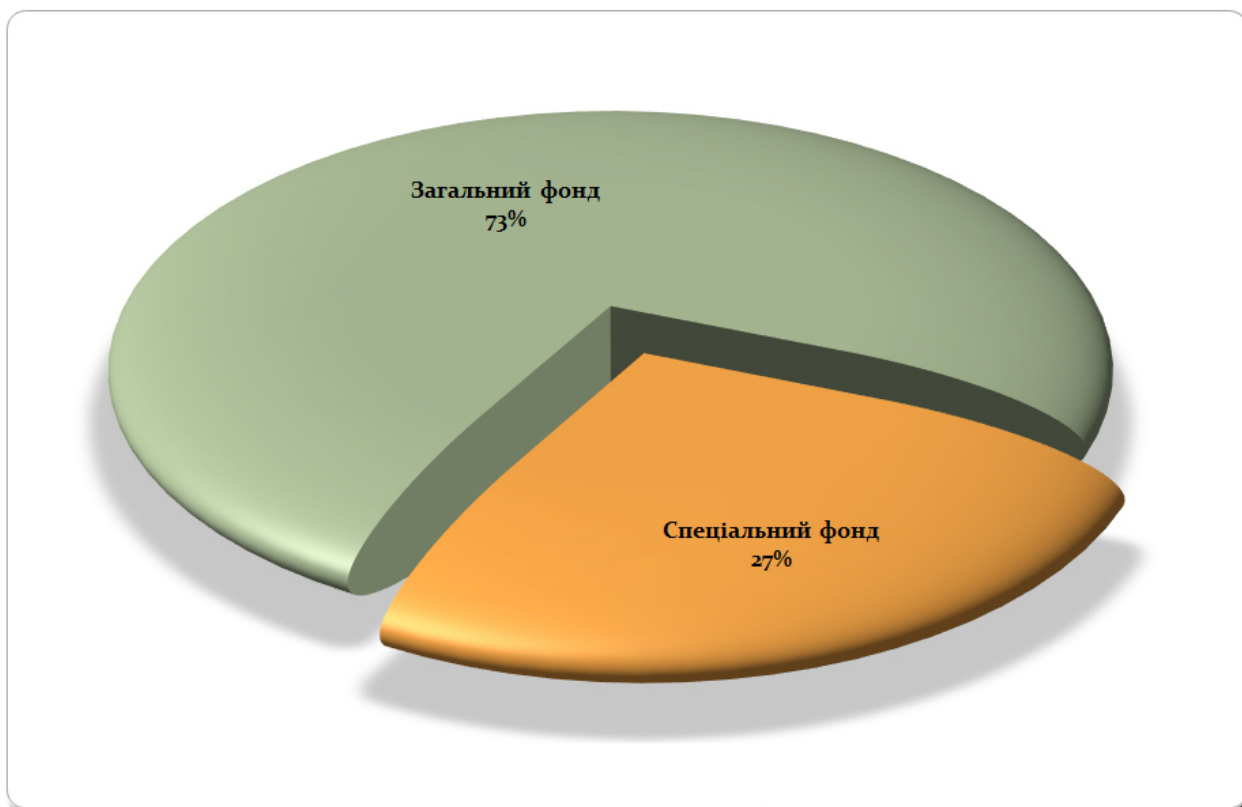

Рис. 3. Розподіл доходів університету у 2018 р. за загальним та спеціальним фондами

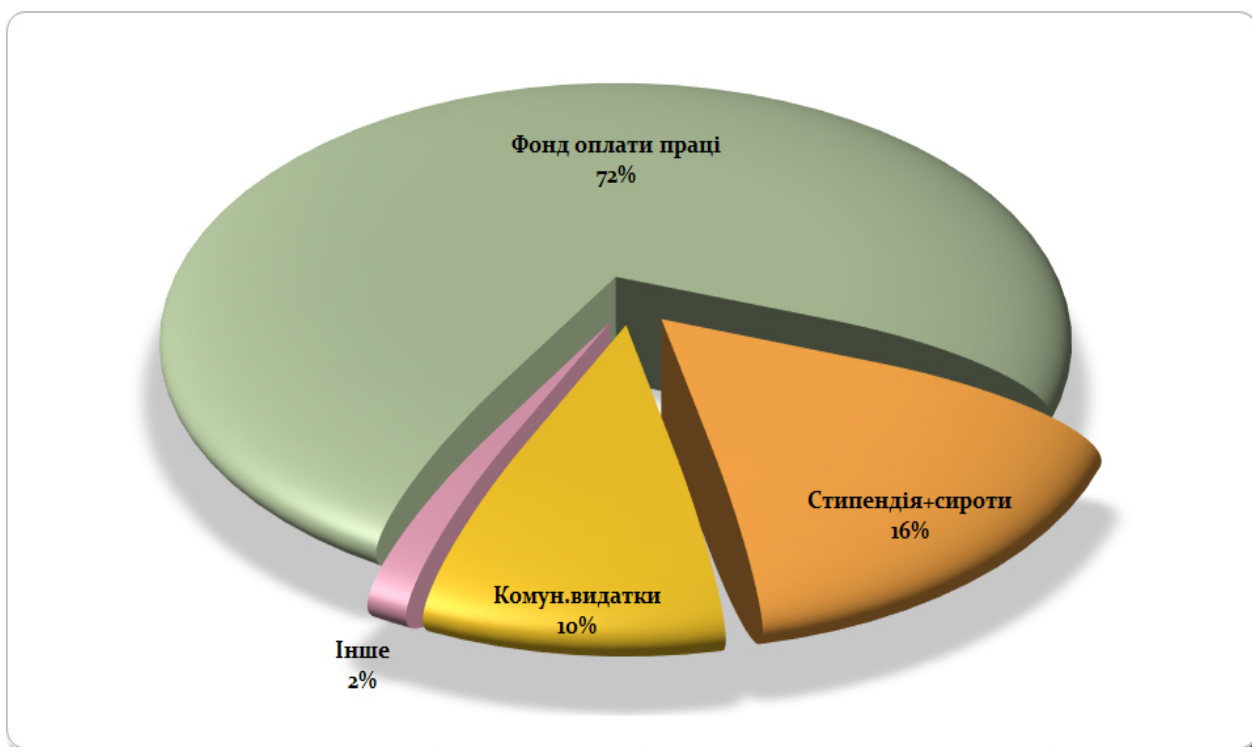

Рис. 4. Розподіл видатків університету у 2018 р. за загальним фондом

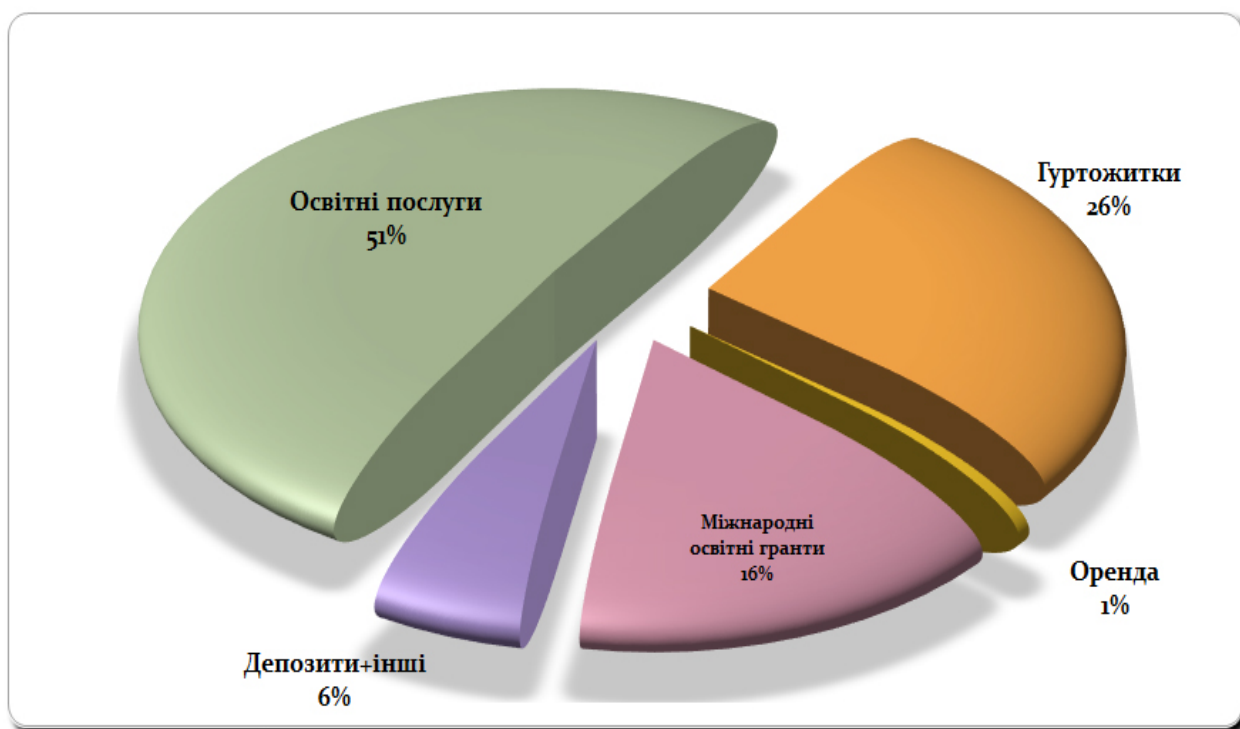

Рис. 5. Структура доходів спецфонду університету у 2018 році

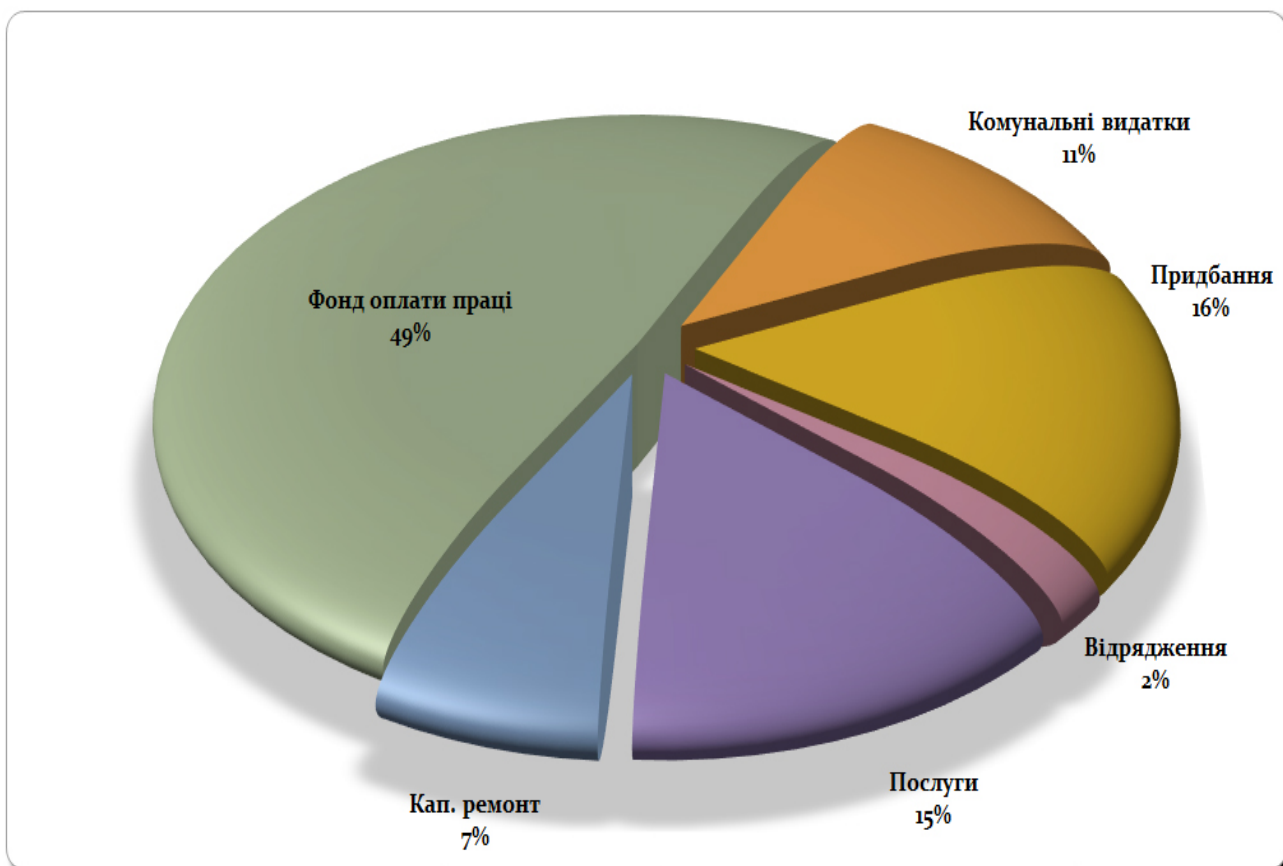

Рис. 6. Структура видатків за спецфондом університету у 2018 році

Кошти загального фонду витрачалися (див. табл. 16) в основному на заробітну плату (72% від загального обсягу видатків у 2018 році), видатки на стипендію студентам та аспірантам, а також видатки студентам-сиротам та тим, хто залишився без піклування батьків – 16% від загального обсягу видатків у 2018 році та на оплату комунальних та господарських витрат – 10%. Видатки на утримання склали біля 2% від всіх витрат по загальному фонду.

Кошти спеціального фонду у 2018 році витрачалися на такі видатки:

- фонд оплати праці зріс у 2018 році на 22,3% та складає 49% від загального обсягу видатків за спецфондом університету;
- оплата комунальних послуг - 11% від загального обсягу видатків у 2018 за спецфондом);
- придбання предметів матеріалів та обладнання – 16% від загального обсягу видатків у 2018 за спецфондом; загальний обсяг видатків на придбання зріс у порівнянні з 2017 р. майже в 3,6 разів через закупівлю обладнання за міжнародним освітнім проектом ESOIMPACT;
- оплата послуг по утриманню закладу, включаючи проведення поточного ремонту – 15% від загального обсягу видатків у 2018 за спецфондом;
- проведення капітального ремонту навчальних приміщень та гуртожитків університету – 7% від загального обсягу видатків у 2018 р. за спецфондом);
- відрядження працівників, в т.ч. на міжнародними проектами – 2% від загального обсягу видатків у 2018 за спецфондом.

Таблиця 18

Аналіз формування та виконання спеціального фонду (тис. грн)
(наукова діяльність, включаючи міжнародні наукові гранти)

Рік	Надходження по госпдоговірним НДР	Надходження по міжнародним наук. програмам	Витрати за рік	Кредиторська заборгованість на 1.01 наступного року	Залишок на 1.01. наступного року
2014	6,9	1034,3	767,3	0,7	670,1
2015	674,8	189,5	1168,5	-	411,7
2016	1010,7	16,7	1041,2	-	397,9
2017	389,2	536,0	610,9	-	712,1
2018	624,4	821,8	979,9	-	139,7

8. Заходи щодо виконання умов Колективного договору

8.1. Колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом університету на 2017 -2020 роки був прийнятий на конференції трудового колективу університету у лютому 2017 року та зареєстрований у встанов-

леному порядку в Департаменті праці та соціальної політики Одеської міської Ради 27.04.2017р. за № 10/281-022.

Згідно умов Колективного договору та затверджених Кошторисів університету щорічно проводиться робота по утриманню та оновленню матеріально-технічної бази навчального процесу, наукових досліджень та соціальних умов студентів та співробітників університету.

Для забезпечення навчального процесу, наукових досліджень та сталого функціонування підрозділів університету у 2018 році за рахунок коштів спеціального фонду та міжнародних освітніх проектів було придбано:

- обладнання та устаткування для навчальних та наукових лабораторій на загальну суму **3,3 млн. грн.**
- предметів та матеріалів на загальну суму **2,1 млн. грн.**

За 2018р. у навчально-лабораторному корпусі №2 та гуртожитках університету виконано ремонтних робіт на загальну суму більше **1,7 млн. грн.**

Великий обсяг ремонтних робіт було виконано в університеті та коледжі комп'ютерних технологій власними силами (див. розділ «**Короткий огляд досягнень університету у 2018 році**» на початку звіту).

Адміністрація університету спільно з профспілковим комітетом здійснює систематичний контроль за своєчасним виконанням умов Колективного договору. Конференція трудового колективу щорічно заслуховує звіти ректора щодо виконання колективного договору.

8.2. Виплата заробітної плати та стипендії здійснювалася своєчасно, комунальні платежі здійснювалися в межах, затверджених кошторисами університету, заборгованостей за звітний період не було.

8.3. Для забезпечення безпечних умов праці в університеті щорічно виконується комплекс заходів по поліпшенню стану охорони та сприятливих умов праці та навчання. Згідно з Положенням про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженим наказом МОН від 01.08.2001р. за № 563 та Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, затвердженим наказом МОН України 18.04.2006р. № 304) в новій редакції, затвердженої наказом МОН України 22.11.2017р. № 1514 проводиться навчання та підвищення кваліфікації відповідальних осіб, перевірки виконання умов охорони праці в навчальних лабораторіях та у навчальних базах практики.

8.4. В університеті значна увага приділяється розвитку спортивно-масової роботи та спорту високих досягнень – існуюча матеріально-технічна база (5-ти поверховий спортивний корпус з плавальним басейном, спортивні майданчики у складі кампусу університету) дозволяє організувати масове залучення студентів до здорового образу життя. Серед студентів університету 1 заслужений майстер спорту, 1 майстер спорту міжнародного класу, 18 майстрів спорту.

Університет пишається студентами та випускниками, які здобули під час навчання найвищі спортивні нагороди - Хомрова Олена – олімпійська чемпіонка з фехтування (2008р.), Самострол Олександр – переможець Кубку світу з кульової стрільби в м.Зуль, Німеччина (2016р.). Також він отримав статус бронзового призера у командній першості та в особистому заліку Чемпіонату Європи 2016 року.

За підсумками обласних студентських ігор серед ЗВО Одеської області студенти університету займають перше місце у II групі, яка включає 13 ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

На протязі останніх 4 років університет посідає перше місце по 2-й групі ВНЗ в обласній студентській Універсіаді.

9. Захист відомостей, що складають державну, службову та комерційну таємницю, в університеті здійснюється відповідно до Закону України "Про державну таємницю" та "Про інформацію", Положення про о, затвердженого постановою КМУ № 609 від 04.08.1995р. а також Порядку організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах і організаціях, затвердженого постановою КМУ від 18.12.2003р. за № 939. В університеті діє режимно-секретний відділ, в складі якого працюють два працівники, та відділ мобілізаційної роботи. Основна діяльність цього підрозділу направлена на забезпечення роботи кафедри військової підготовки університету. В університеті створена та постійно поновлюється номенклатура посад працівників, заняття яких потребує оформлення допуску до державної таємниці.

Щорічно університет звітує перед Міністерством освіти і науки України про стан охорони державної таємниці згідно вимог Інструкції про порядок підготовки державної статистичної звітності за формою № 1-СЗ.

В 2015 та 2017 роках стан роботи по забезпеченню режиму секретності було перевірено органами СБУ, за підсумками яких університету надавався спецдозвіл на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею. Останній раз цей дозвіл наданий до 10.10.2022р.

Зауваження та встановленні недоліки у роботі режимно-секретного відділу оперативно усуваються.

Проблемним питанням є формування кадрового складу цього підрозділу з огляду на низький рівень оплати праці, що не дає можливості залучення на посади висококваліфікованих фахівців у цій галузі.

10. Дотримання чинного законодавства, вжиття заходів щодо удосконалення управління, зміцнення договірної, трудової дисципліни

Вдосконалення структури управління університетом у звітному період здійснювалося за рахунок таких заходів:

- затверджені та приведені у відповідність до чинного законодавства положення про структурні підрозділи та посадові інструкції науково-педагогічних та інших категорій працівників;

- розроблені та затверджені на конференції трудового колективу Статут університету (червень 2015 р.) та Колективний договір (лютий 2017р.);
- з метою покращення трудової дисципліни на конференції трудового колективу затверджені "Правила внутрішнього розпорядку", які регламентують порядок прийому і звільнення працівників, основні обов'язки адміністрації академії і працівників, режим робочого часу і часу відпочинку, правила заохочення за досягнення в роботі та заходи щодо покарання за порушення;
- в університеті розроблено типову форму трудового договору та контракту, як особливої форми договору;
- організація роботи з охорони праці здійснюється у відповідно до "Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в закладах освіти", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001р. № 563.

В університеті створена розгалужена система студентського самоврядування, яка організує свою роботу у відповідності до вимог українського законодавства: Законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту», рішеннями Міністерства освіти і науки, Статуту ОДЕКУ, Положенням про студентське самоврядування в ОДЕКУ, Концепцією виховної роботи в ОДЕКУ, Стратегією розвитку університету на 2010-2020 роки. Керівництво студентського самоврядування Одеського державного екологічного університету приймає активну участь у громадських студентських організацій та рівні області, України та міжнародному рівні.

Керівництво університету, інституту та факультетів постійно приймає участь в організації і безпосередньо в роботі органів студентського самоврядування (Статут ОДЕКУ, накази ректора з питань організації роботи органів студентського самоврядування, рішення Вченої ради, проведення загальних зборів представників студентського самоврядування з керівництвом університету).

Діяльність виконавчих органів студентського самоврядування в інституті і на факультетах здійснюється як в організаційній та навчальній діяльності, так й в позанавчальний час. Така діяльність здійснюється постійно, що забезпечує вирішення різнобічних питань студентського життя, які належать до компетенції студентського самоврядування.

Щорічно реалізуються заходи щодо забезпечення охорони праці та безпеки життєдіяльності в університеті: проводяться перевірки електроустановок, безпечної експлуатації будівель та споруд академії, виконуються планові роботи з ремонту та ревізії вентиляційних установок в приміщеннях навчальних та наукових лабораторій, в аудиторіях, складах та інших приміщеннях. Здійснюється профілактичний ремонт каналізації, енергозабезпечення, водопостачання, газової та опалювальної системи.

Згідно Положення про розробку інструкцій з охорони праці, яке затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998р. №29, в університеті своєчасно розробляються і переглядаються інструкції з охорони праці.

Згідно наказу по університету було проведено навчання та перевірку знань з питань безпеки життєдіяльності працівників університету, керівний

склад університету склав іспити в Держнаглядохоронпраці та МОНМС України.

Забезпечується здійснення медичними установами міста обов'язкових попередніх і періодичних (один раз на рік) медичних оглядів працівників університету, які працюють у шкідливих та небезпечних умовах праці, а також медико-профілактичне обслуговування всіх без винятку працівників.

Щорічно працівники Одеської обласної СЕС здійснюють контроль і видають санітарний паспорт гуртожитків і навчальних корпусів університету.

11. Виконання показників ефективності використання державного майна і прибутку, а також показників майнового стану університету

На балансі Одеського державного екологічного університету знаходиться нерухоме майно (див. табл. 3) загальною площею 70676 кв.м., з них – 52237 кв.м. площі університету, які розташоване на 4-х земельних ділянках загальною площею 79068 кв.м., в тому числі земельні ділянки під навчально-науковими лабораторіями – базами навчальних практик 52341 кв.м.

Загальна балансова вартість нерухомого та рухомого майна університету станом на 1.01.2019р. складає **169 млн. 166 тис. 552,13 грн.**

Державне майно, яке надано університету в оперативне управління, використовується за цільовим призначенням для виконання статутних завдань, а саме: надання освітніх послуг, проведення науково-дослідних робіт, забезпечення умов проживання, харчування, спортивно-масової роботи та оздоровлення студентів та співробітників університету.

Адміністрацією університету вживаються всі можливі заходи щодо оформлення прав власності на нерухоме майно та державних актів на постійне користування земельними ділянками. Так, у 2016 році оформлені майнові права на будівлі навчальних будівель та гуртожитку Одеського коледжу комп'ютерних технологій за адресами: м. Одеса, вул. Академіка Корольова, 5 та вул. Академіка Корольова, 26; а також зареєстровані майнові права на будівлі метеорологічної навчально-наукової лабораторії за адресою м. Одеса, вул. Зої Космодем'янської, 9.

Оформлені права постійного користування земельними ділянками загальною площею 3,2720 га (м. Одеса, вул. Львівська, 15) та 0,3842 га (с. Маяки, Одеська область). Зараз проводиться робота щодо оформлення земельних ділянок коледжу комп'ютерних технологій та навчальних баз університету.

Станом на 31.12.2018 р. безпосередньо в університеті та в Одеському коледжі комп'ютерних технологій в оренду здані приміщення, які не використовуються у навчальному процесі, загальною площею **818,95** кв.м., розташовані за адресами: вул. Львівська, 15; вул. Ак. Корольова, 5 та вул. Ак. Корольова, 26. З них, в приміщеннях університету – **428,95** кв.м., в приміщеннях коледжу – **390,0** кв.м. В тому числі:

1. Банкомати Укрсоцбанку та Ощадбанку (НЛК №1 університету) – загальною площею 8 кв.м.;

2. Телефонний концентраторний вузол ТОВ «Фарлеп-Інвест» (НЛК №1 університету) – загальною площею 18,2 кв.м.;
3. Пункти копіювання – ФОП Кудашов Є.С. (НЛК №1 – 8,25 кв.м. та НЛК №2 – 11,0 кв.м.);
4. Приватне підприємство «Чайкофф» (торгівля чаєм, кавовими напоями та фасованою продукцією – спортивний корпус) – 4,0 кв.м.;
5. Виробничі цехи студентської їдальні – ФОП Бернавський А.О. - загальною площею 351,5 кв.м.;
6. Буфет ФОП Бернавський А.О. (НЛК №2 університету) – загальною площею 24,0 кв.м.;
7. Пральні автомати в гуртожитках №1 та 2 – ТОВ «Центральна пральня» - 8 кв.м.;
8. Пункт копіювання та продажу канцтоварів в Одеському коледжі комп'ютерних технологій – ФОП Рудковська Ю.С. – загальною площею 30,0 кв.м.;
9. Автомат по продажу гарячих та холодних напоїв в Одеському коледжі комп'ютерних технологій – ФОП Матковський В.І. – 2,0 кв.м.;
10. Одеський регіональний центр оцінювання якості освіти МОН України (в гуртожитку Одеського коледжу комп'ютерних технологій) – 358,0 кв.м.

За 2018 рік доходи від об'єктів оренди в Одеському державному екологічному університеті склали **151,6 тис. грн.**, в Одеському коледжу комп'ютерних технологій – **21,6 тис. грн.** Крім того, орендарі оплачували частину (пропорційну займаній площі або за показниками лічильників) комунальних послуг та витрат на утримання будівель університету та коледжу.

Нецільового використання бюджетних коштів, фінансових зловживань або фінансових порушень за 2018 рік в університеті та коледжі встановлено не було.

За час дії контракту фінансово-господарську діяльність університету перевірялася органами фінансового аудиту та податкової служби, а також органами прокуратури, внутрішніх справ, іншими перевіряючими органами. Нецільового використання бюджетних коштів, фінансових зловживань або суттєвих фінансових порушень в університеті встановлено не було.

12. **Своєчасні розрахунки з установами, організаціями, банками, постачальниками і іншими організаціями. Своєчасне і повне внесення платежів до бюджету, включаючи внески до Пенсійного фонду, виконання кошторисів прибутків і видатків, недопущення заборгованості зарплати, за спожиті енергоносії і комунальні послуги.**

Розрахунки з бюджетом (включаючи сплату внесків до Пенсійного фонду, інших державних цільових фондів), організаціями, податковими установами, банками здійснюються вчасно згідно затверджених кошторисів і в межах одержаного фінансування. Договірні зобов'язання по комунальним пос-

лугам, енергоносіям та іншим статтям видатків беруться в межах доведених лімітів та затверджених кошторисів. Податки та обов'язкові платежі до державних цільових фондів здійснювалися своєчасно та в повному обсязі.

Станом на 1.01.2019р. в університеті відсутня заборгованість по заробітній платі та відрахуванням до державних цільових фондів, стипендіям, оплаті комунальних послуг та енергоносіїв.

13. Всі інші зобов'язання згідно контракту виконувалися у відповідності з чинним законодавством, нормативними актами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, інших органів центральної виконавчої влади, Статутом Одеського державного екологічного університету.

14. Особисті здобутки

За звітний період окрім виконання службових обов'язків, визначених нормативними документами та контрактом, виконував обов'язки Голови Ради ректорів ВНЗ III-IV рівнів акредитації Одеського регіону, а також заступника голови Ради Південного Наукового центру Національної Академії наук та Міністерства освіти і науки України.

Є головою спеціалізованої Вченої ради по захисту докторських дисертацій за науковими спеціальностями „Метеорологія, кліматологія та агрометеорологія” „Гідрологія та гідрохімія” та „Океанологія”. Також є членом редколегії наукових журналів «Український гідрометеорологічний журнал», «Вісник Одеського державного екологічного університету та заступником головного редактора «Причорноморського екологічного бюлетеня».

У березні 2017 року обраний головою всеукраїнської громадської організації «Українське метеорологічне та гідрологічне товариство». У жовтні 2018 року обраний головою Басейнової Ради річок Причорномор'я.

Є членом Одеської регіональної Ради з економічних реформ, науково-технічної Ради з питань охорони навколишнього природного середовища, моніторингу довкілля, реалізації регіональних програм області та сталого розвитку в регіоні при Одеській державній обласній адміністрації, членом міжнародної Наглядної Ради Міжнародного державного екологічного університету ім. А. Сахарова (Мінськ, Білорусь).

За звітний період прийняв участь у 2-х міжнародних наукових конференціях, здійснював керівництво 1 науково-дослідною держбюджетною темою, є співавтором та науковим редактором виданої у 2018 році наукової монографії «Кліматичні ризики функціонування галузей економіки України в умовах зміни клімату».

Також надруковано декілька статей у печатних та електронних ЗМІ з питань вищої освіти, екології та адаптації до змін клімату. Неодноразово виступав у телевізійному ефірі з питань вищої освіти, екології та змін клімату.

15. Звіт ректора про результати його діяльності за 2018 рік був заслуханий та обговорений на конференції трудового колективу Одеського державного екологічного університету, яка відбулася 22 грудня 2018 р.

За затвердження цього звіту та позитивну оцінку діяльності ректора члени конференції трудового колективу університету проголосували одностайно.

Ректор

С.М. Степаненко